

Číslo: 88002/2024-2025

SPRÁVA
o výsledkoch školskej inšpekcie
vykonanej v dňoch **od 01. 10. 2024 do 04. 10. 2024, 07. 10. 2024 a 09. 10. 2024**

Názov kontrolovaného subjektu	
Základná škola, Moskovská 1, Michalovce	
Zriaďovateľ	Mesto Michalovce

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

PaedDr. Marek Novák, riaditeľ školy

Mgr. Jana Miklošová, zástupkyňa riaditeľa školy

Mgr. Iveta Soročinová, zástupkyňa riaditeľa školy

V súlade s poverením na **komplexnú** inšpekciu č. 88002/2024-2025 zo dňa 27. 09. 2024 a Dodatku č. 1 zo dňa 29. 10. 2024 **inšpekciu vykonali:**

PaedDr. Viktória Jakúbeková, školská inšpektorka, ŠIC Košice

Mgr. Anežka Barillová, školská inšpektorka, ŠIC Košice

Mgr. Ján Benko, PhD., školský inšpektor, ŠIC Košice

RNDr. Zuzana Borovská, školská inšpektorka, ŠIC Košice

PaedDr. Emil Dzvonič, školský inšpektor, ŠIC Košice

PaedDr. Janka Hurayová, školská inšpektorka, ŠIC Košice

PhDr. Ľubomír Sobek, školský inšpektor, ŠIC Košice

RNDr. Marcela Vladimírová, PhD., školská inšpektorka, ŠIC Košice

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Stav a úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu, pedagogického riadenia a podmienok výchovy a vzdelávania v základnej škole

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Komplexná inšpekcia bola vykonaná v plnoorganizovanej štátnej základnej škole (ZŠ) s vyučovacím jazykom slovenským. Jej súčasťou bolo 1 elokované pracovisko (EP), Mlynská 1, Michalovce¹, zaradené do siete škôl a školských zariadení Slovenskej republiky od 01. 09. 1993, školský klub detí (ŠKD), školská jedáleň a výdajná školská jedáleň. V školskom roku 2024/2025 sa v ZŠ vzdelávalo 557 žiakov, z nich 372 pochádzalo z marginalizovanej rómskej komunity

¹ pre žiakov 1. - 4. ročníka z MRK/SZP, nachádzajúce sa priamo v rómskej osade;

(MRK). Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby (ŠVVP) malo diagnostikovaných 368 žiakov, z nich 86 bolo so zdravotným znevýhodnením (ZZ) a 282 zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP). Podporné opatrenia (PO) poskytovala kontrolovaná ZŠ 108 žiakom (ZZ/32 žiakov; SZP/76 žiakov; MRK/103 žiakov). Na 1. stupni bolo zriadených spolu 18 tried (348 žiakov), z ktorých bola 1 špeciálna trieda (ŠT) pre žiakov s mentálnym postihnutím - MP (6 žiakov), na 2. stupni 12 tried (209 žiakov), z nich boli 4 ŠT pre žiakov s MP (40 žiakov). Škola mala zriadených spolu 19 tried len pre žiakov z MRK (12 primárne vzdelávanie na EP, 7 nižšie stredné vzdelávanie na hlavnom pracovisku/3 bežné triedy a 4 ŠT). V aktuálnom školskom roku žiakov s nadaním, žiakov patriacich k národnostným menšinám ani deti cudzincov či migrantov neevidovala. Proces výchovy a vzdelávania zabezpečovalo 38 učiteľov a 4 vychovávateľky v ŠKD. Na škole pôsobilo 9 pedagogických asistentov (PA), z ktorých 2 ovládali rómsky jazyk a žiaden z nich nebol zamestnaný z projektu, školský špeciálny pedagóg (50 %) a sociálny pedagóg. Riaditeľ školy v rozhovore potvrdil, že počet PA je vzhľadom k evidovaným žiakom so ŠVVP i MRK nepostačujúci a k zabezpečeniu optimálnych podmienok výchovy a vzdelávania by bolo potrebné ich počet navýšiť. Uvítal by tiež možnosť zamestnať školského psychológa a zabezpečiť školského špeciálneho pedagóga na plný úväzok. V škole bol vytvorený školský podporný tím².

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

PRIEBEH VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

PRIMÁRNE VZDELÁVANIE

Priebeh a úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu z hľadiska učenia sa žiakov a vyučovania učiteľov boli sledované priamymi pozorovaniami na **46** vyučovacích hodinách, z nich bolo **15** vo vyučovacom predmete slovenský jazyk a literatúra (SJL), **8** v predmete anglický jazyk (ANJ), **16** v predmete matematika (MAT), **2** v predmete prvouka (PVO), **2** v predmete prírodoveda (PRI) a **3** v predmete praktická výchova (PRV).

Slovenský jazyk a literatúra

Učenie sa žiaka a vyučovanie učiteľom

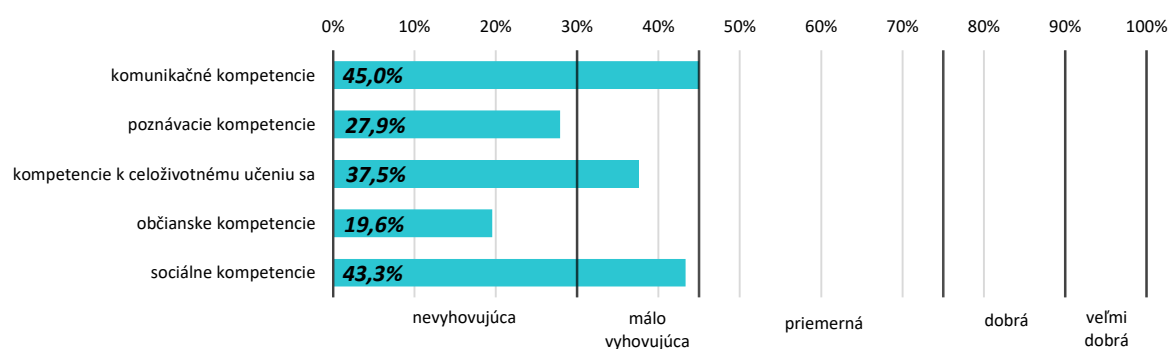
Požadovanú úroveň **komunikačných spôsobilostí** na sledovaný hodinách preukázala iba menej ako polovica žiakov (*Graf 1*). Takmer dve tretiny z nich (63,93 %) pochádzali z inojazyčného prostredia, MRK a väčšina aj zo SZP, čo zreteľne interferovalo úroveň ich komunikačných kompetencií. Žiaci na otázky a podnety učiteľov reagovali síce pohotovo, ale ich odpovede boli často jednoslovné, nespisovné, vyjadrované prostredníctvom nárečia či rómskeho jazyka. Učitelia ich v tejto podobe akceptovali, čím nepodporovali rozširovanie aktívnej slovnej zásoby u žiakov a rozvoj ich kultivovaného jazykového prejavu vo vyučovacom jazyku v potrebnej miere. Veku primerane prezentovať svoje poznatky aj s využitím odborných pojmov a výrazov dokázali žiaci v menšej miere. Komunikačné zručnosti si žiaci rozvíjali aj prostredníctvom práce s textom (súvislý, nesúvislý, počutý, písaný). Väčšina z nich pri vyhľadávaní podstatných informácií z printových textov (učebnica, pracovný zošit, pracovných list), na ich lepšie pochopenie či spájanie širších súvislostí obsahu textu so svojimi poznatkami potrebovala opakovanú pomoc učiteľov. Posúdiť a hodnotiť písaný text na základe vopred stanovených kritérií dokázali žiaci ojedinele, zväčša túto činnosť realizovať nedokázali alebo im učitelia priestor na jej vykonanie nevytvorili. Čitateľské

² školský špeciálny pedagóg - kariérový poradca, sociálny pedagóg, pedagogickí asistenti, pedagogický zamestnanec na hlavnom a EP;

zručnosti žiakov boli rozdielne. Správne a uvedomenému čítaniu textov chýbalo zväčša zvládnutie požadovanej techniky čítania žiakmi, tempo, plynulosť a výraznosť (vetný prízvuk, intonácia). **Poznávacie kompetencie** (*Graf 1*) žiakov vyučujúce rozvíjali najmä prostredníctvom úloh na zapamätanie, porozumenie i aplikáciu. Žiaci osvojené vedomosti uplatnili pri precvičovaní už nadobudnutého či osvojovaní si nového učiva, buď samostatne (precvičovanie písania hornej a dolnej slučky, rozpoznanie veľkých tlačených písmen, rozlišovacích znamienok, hlásky a písmena, slabičnej i neslabičnej predpony, slabikotvorných spoluhlások a poznávanie abecedy) alebo za pomoci učiteliek (delenie slov na slabiky a určovanie ich počtu, nácvik techniky čítania slov spájaním slabík, precvičovanie písania horného a dolného oblúka, členenie textu pri písaní listu, písanie pohľadnice). Pri riešení úloh na rozvíjanie analytických schopností, zadávaných učiteľmi na menej ako polovici hospitovaných hodín, žiaci vedeli určiť pozíciu hlásky/písmena v slove, priradiť začiatkové písmeno k obrázku, vybrať vhodnú odpoveď na počutú hádanku, určovať a rozdeľovať slová s l, í, r, ř, avšak pri vyskladaní slova podľa obrázka z vopred známych písmen, triedení slov s predponami a zoradovaní správnych písmen do tajničky potrebovali usmernenie a pomoc učiteľov. Úlohy na hodnotenie žiaci zväčša riešiť nevedeli, vyššie myšlienkové procesy si prostredníctvom úloh zameraných na tvorivosť (vyskladaj písmeno - slovo z prírodnín alebo vecí, vytvor vetu podľa obsahu, vytvor slová do tajničky) mali možnosť zdokonaľovať iba na 4 vyučovacích hodinách (menej ako tretina sledovaných hodín). Ich správne reakcie v danej oblasti boli podmienené a záviseli predovšetkým od výberu vhodných edukačných stratégií vyučovania zo strany vyučujúcich s ohľadom aj na vzdelávacie osobitosti žiakov. Uplatňovanie málo efektívnych metód a foriem na rozvíjanie vyšších myšlienkových procesov pre všetkých žiakov sa prejavilo zníženou celkovou úrovňou osvojovania si poznávacích kompetencií. Využívanie inovatívnych, veku primeraných a hrových stratégií vyučovania iba niektorými učiteľkami (hra, pohybový diktát, tajnička, kinetické a slovné rozcvičky rúk pred písaním, medzipredmetový vzťah s MAT, PVO, PRI, hudobnou, výtvarnou i telesnou a športovou výchovou) malo za následok nezabezpečenie plnohodnotnej motivácie i aktivizácie všetkých žiakov v procese ich učenia sa. Podporovanie názornosti vyučovania bolo pozorované na väčšine hospitácií predovšetkým svojpomocne vyrobenými učebnými pomôckami najmä na EP, Mlynská 1, Michalovce. Na niektorých hodinách názornosť vyučovania podporovali učitelia prostredníctvom ukážok z mobilného telefónu alebo laminovanej printovej prezentácie pripevnenej na tabuli v prednej časti triedy, čo bolo vzhľadom k veľkosti prezentovanému materiálu a jeho funkčnosti, neefektívne. Negatívnym zistením v rámci rozvoja **kompetencií k celoživotnému učeniu sa** (*Graf 1*) bolo nedostatočné stimulovanie kritického myslenia žiakov vyučujúcimi, ktorí na sledovaných hodinách uplatňovali prevažne klasické, tradičné metódy práce (rozprávanie, vysvetľovanie, výklad, práca s učebnými pomôckami) a frontálnu formu vyučovania v kmeňovej triede. Rezervu mala aj oblasť sebahodnotenia a hodnotenia spolužiakov, kedy žiaci priestor na rozvoj tejto spôsobilosti dostali iba na tretine hodín, čo však efektívne v prospech svojho ďalšieho napredovania dokázala využiť iba polovica z nich. Priestor na hodnotenie výkonu spolužiakov im bol poskytnutý zriedka. Rovnako v malej miere (tretina vyučovania) bolo zaznamenané rozvíjanie **občianskych kompetencií** (*Graf 1*), kedy žiaci dokázali v rozhovoroch vyjadriť svoje pocity a názory, ktoré však iba zriedka podporili vhodným argumentom. Žiaci dokázali efektívne komunikovať s učiteľom iba na polovici sledovaných hodín, čo bolo ovplyvnené aj nízkou úrovňou pragmatickej roviny jazykového prejavu žiakov z MRK. Medzi sebou často komunikovali v rómskom jazyku. Nízka miera komunikačných zručností žiakov a nezabezpečenie optimálnych pracovných podmienok pre vzdelávanie všetkých žiakov, vrátane podmienok BOZ (4.B - umiestnenie školskej tabule v nevhodnej výške pre žiakov opakujúcich ročník, školské tabule bez potlače - pevné linajky pre žiakov mladšieho školského veku, najmä pre žiakov v 1. ročníku pochádzajúcich zo SZP a MRK) mali negatívny dopad na vytváranie pozitívnej klímy triedy. Učitelia

žiacov často povzbudzovali, ale podporné stimuly pre učenie sa každého jednotlivca uplatňovali iba na polovici sledovaných hodín. Žiakom so ŠVVP pomáhal pri prekonávaní bariér v učení na 3 sledovaných hodinách PA, jeho činnosť však nebola vždy efektívna. Pomoc PA v oboch triedach 1. ročníka na EP, kde sa vzdelávali výlučne žiaci len zo SZP a súčasne pochádzali aj z MRK, absentovala. Nepostačujúce bolo aj **rozvíjanie sociálnych kompetencií** (Graf 1) v oblasti tímových foriem vzdelávania, kedy nie všetci žiaci mali možnosť rozvíjať úroveň svojich komunikačno-argumentačných a sociálno-interaktívnych zručností. Žiaci, pokiaľ na to mali vytvorený priestor (menej ako polovica hodín), dokázali vzájomne kooperovať i prezentovať. Argumentovať výsledok spoločnej práce samostatne nevedeli. Stanoveným cieľom edukácie na viac ako polovici vyučovania zväčša chýbalo uplatňovanie konštruktívnej priebežnej i celkovej spätnej väzby vyučujúcimi. Formatívne hodnotenie s poskytnutím informácie žiakom o možnosti a spôsobe ich zlepšenia sa i zdôvodnené slovné hodnotenie bolo uplatnené len výnimočne.

Graf 1 Celková úroveň posudzovaných kompetencií žiakov v predmete slovenský jazyk a literatúra v primárnom vzdelávaní

Anglický jazyk, matematika, prvouka, prírodoveda, praktická výchova

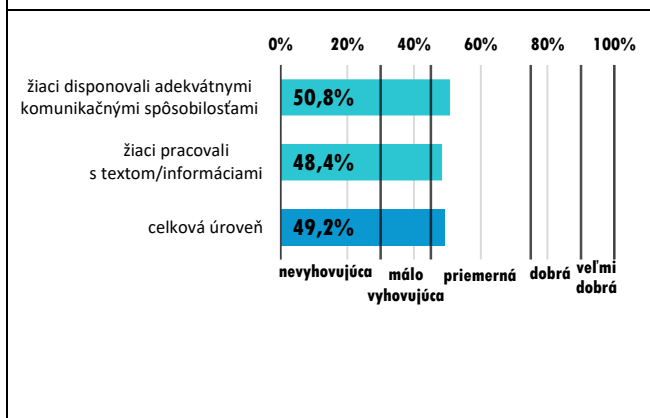
Učenie sa žiaka

V priebehu vyučovacích hodín takmer polovica žiakov nedisponovala dostatočne rozvinutými **komunikačnými spôsobilosťami** (Graf 2) na požadovanej úrovni. Verbálny prejav žiakov, predovšetkým pochádzajúcich z MRK, bol zväčša nekultivovaný, často spisovne nesprávny, žiaci na vyjadrenie neraz používali rómske slová. Svoje poznatky prezentovali veľakrát len jednoslovné alebo holými vetami, v ktorých zväčša chybné uplatňovali odbornú terminológiu (v ANJ absentovala príslušná jazyková úroveň, v PVO, PRI a PRV používali nárečové slová a nesprávne pomenovania). Intaktní žiaci reagovali na podnety učiteliek väčšinou pohotovo, ich odpovede (ústne, písomné) boli často plynulé, s uplatňovaním veku primeranej slovnej zásoby vrátane odborných matematických a prírodovedných termínov. Aj napriek tomu, že väčšina žiakov buď samostatne čítala, alebo počúvala učiteľom interpretovaný text (súvislý, nesúvislý) ponúkaný prevažne v printovej forme³ s porozumením, na vyhľadávanie informácií z textu i na jeho spájanie so svojimi skúsenosťami potrebovali niektorí z nich pomoc učiteľa. Posúdiť text žiaci nevedeli alebo im priestor na túto činnosť učiteľa nevytvorili. V oblasti rozvíjania **poznávacích kompetencií** (Graf 3) väčšina žiakov vedela samostatne a správne riešiť úlohy na zapamätanie a porozumenie aj aplikovať ich v učiteľmi ponúkaných úlohách. Na takmer pätine hospitovaných hodín však žiaci potrebovali pri plnení uvedených úloh opakované usmernenie a pomoc učiteľov. Žiaci poznali násobky čísel, vedeli uplatniť správnu výslovnosť

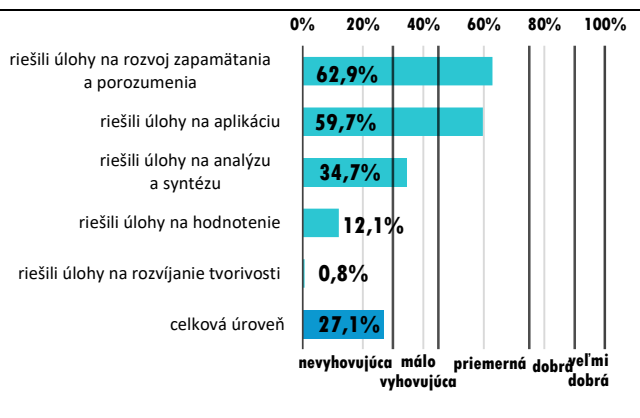
³ učebnica, matematické zadanie, pracovný list, ANJ – aplikácia Prekladač správny tvar a výslovnosť slov, mobil – pomocou QRC - čítanie a počúvanie vzorového prednesu textu príbehu;

pri reprodukování slov v ANJ. Vymenovať súhrn pravidiel pri stolovaní, potrebného náradia i náčinia pri práci v záhrade (PRV) a rysovať s geometrickými pomôckami vedeli iba za pomoci vyučujúcej alebo PA. Ich činnosť však na niektorých hodinách bola málo efektívna, narúšajúca niekedy aj aktivitu a disciplínu žiakov. Aplikačné úlohy týkajúce sa pomenovania pocitov v ANJ, vymenovania štátnych symbolov (PVO), opisu magnetického poľa (PRI) niektorí žiaci samostatne riešiť nevedeli. Slabou stránkou vyučovania bolo nezadávanie úloh na vyššie myšlienkové procesy žiakom v dostatočnej miere. Úlohy na analýzu zadávané na menej ako polovici sledovaných hodín, zameraných zväčša na FG, vedela bez pomoci učiteľov riešiť väčšina žiakov (*Človek vo sfére peňazí: nákupy v obchode*). Výrazným nedostatkom edukačného procesu bola nízka miera zadávania úloh zameraných na hodnotenie. Väčšina žiakov pri ojedinele ponúknutej možnosti dokázala posúdiť i argumentovať správnosť postupu pri riešení zadania (overenie si prekladu, správneho tvaru a výslovnosti/*sometimes, twins or only child*), prípadne vedela na základe svojich poznatkov zaujať stanovisko k správnosti postupu vyriešeného príkladu (numerické príklady pomocou *magnetického vláčika a dvojhada*). Na jednej hodine boli zadávané úlohy na rozvoj tvorivosti (vymysli iné riešenie numerického príkladu pomocou *matematického lega – vláčik*), ktoré žiaci riešili s pomocou učiteľky. Hravé učenie prostredníctvom bádateľských aktivít bolo pozorované iba na jednej z hodín PRI, kde žiaci robili pokusy s magnetom (určili predpoklad a overovali výsledky pokusu), čo sa im priebežne darilo vyhodnocovať. Na nižšej úrovni bolo zaznamenané i rozvíjanie **kompetencií k celoživotnému učeniu** sa (*Graf 4*) najmä v dôsledku nedostatočnej motivácie žiakov a neposkytnutia príležitostí žiakom na rozvoj ich kritického myslenia (menej ako polovica vyučovania). Zvlášť žiaci pochádzajúci z málo podnetného prostredia boli zväčša nesústredení na vyučovanie, len ojedinele prejavovali snahu o pochopenie informácií v širších súvislostiach. Väčšina žiakov s chybou efektívne pracovať nevedela. Nie všetkým žiakom učiteľia umožnili aktívne hodnotiť svoju alebo spolužiakovu činnosť. Ak na to dostali priestor, tak pomenovať svoje silné/slabé stránky v učení vedela iba viac ako tretina z nich. Na ostatných hodinách to buď samostatne nedokázali alebo na to nemali príležitosť. Hodnotiť výkony spolužiakov im učiteľia zväčša neumožnili. Úroveň rozvíjania **občianskych kompetencií** (*Graf 5*) negatívne ovplyvňovalo neposkytnutie dostatočného priestoru žiakom na vyjadrenie svojho názoru, jeho zdôvodnenie a na diskusiu k názorom/postojom spolužiakov. Ak im to bolo umožnené, žiaci zväčša dokázali vysloviť svoj názor k spôsobu vedenia a dodržiavania zdravého životného štýlu, k problematike ochrany životného prostredia a k osobnostnému rozvoju. Niektorí z nich (hlavne žiaci z MRK) však kvôli nízkej úrovni verbálneho prejavu nevedeli svoj vyslovený názor veku primerane zdôvodniť a ojedinele v diskusii nedokázali rešpektovať názor iných. V dôsledku neosvojenia si základných mäkkých zručností komunikácie (slabá slovná zásoba, spôsob vystupovania) bolo rozvíjanie **sociálnych kompetencií** (*Graf 6*) u prevažnej väčšiny žiakov zaznamenané na nízkej úrovni. Z vyššie uvedeného dôvodu bola aj efektívna komunikácia medzi aktérmi vyučovania zaznamenaná iba na polovici hospitovaných hodín. Neuplatňovanie vhodných a efektívne využitých pomôcok a stratégií vyučovania niektorými učiteľmi v priebehu edukácie a nedostatočné rešpektovanie pokynov vyučujúcich žiakmi (tretina vyučovania) malo za následok nevytvorenie podnetného prostredia a priaznivej triednej klímy pre všetkých žiakov (polovica hospitovaných hodín). Práca vo dvojiciach a skupine bola učiteľmi zadávaná iba niekedy (11 hospitácií), kde žiaci dokázali kooperovať a polovica z nich, pokiaľ im to učiteľia umožnili, aj samostatne prezentovať výsledok svojej práce. Objektívne zdôvodniť svoju činnosť mohli žiaci iba ojedinele.

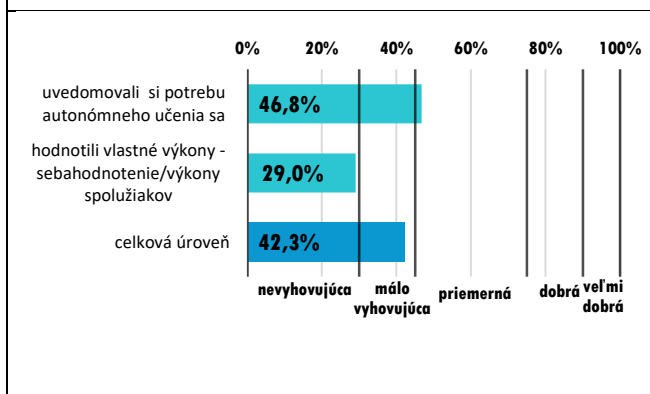
Graf 2 Rozvíjanie komunikačných kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v primárnom vzdelávaní

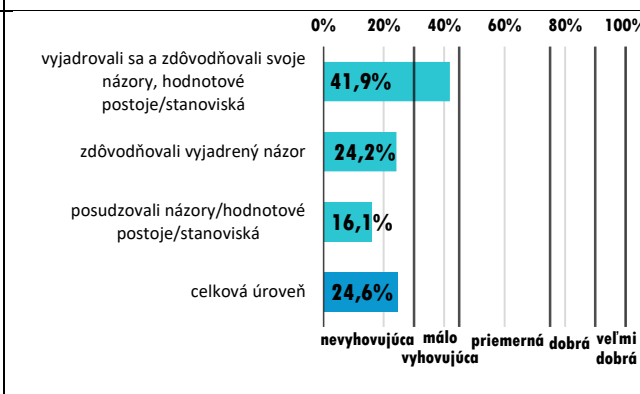
Graf 3 Rozvíjanie poznávacích kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v primárnom vzdelávaní

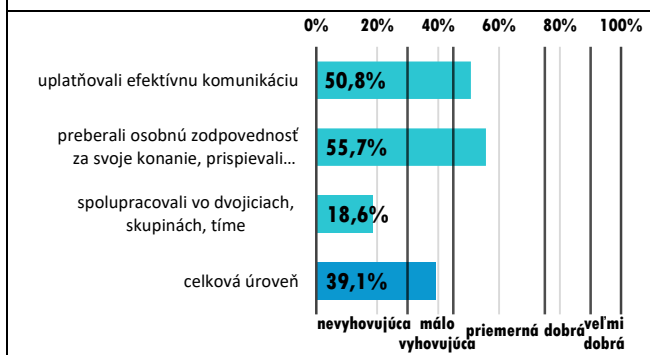
Graf 4 Rozvíjanie kompetencií k celoživotnému sa učeniu žiakov na sledovaných predmetoch v primárnom vzdelávaní

Graf 5 Rozvíjanie občianskych kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v primárnom vzdelávaní

Graf 6 Rozvíjanie sociálnych kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v primárnom vzdelávaní

Vyučovanie učiteľom

Takmer na dvoch tretinách sledovaných hodín boli edukačné ciele stanovené jasne a zrozumiteľne, avšak iba v menšej miere boli charakterizované aj s bližšou špecifikáciou

očakávaných výsledkov v učení sa žiaka, čo sa prejavilo najmä pri uplatňovaní sebareflexívnych činností žiaka a jeho hodnotení. **Podporné stimuly na inkluzívne vzdelávanie každého žiaka** uplatňovali učiteľky len na štvrtine pozorovaných hodín, čím nezabezpečili vzdelávanie každému jednotlivcovi podľa jeho schopností, možností a zdravotného stavu. Podpora žiaka/žiacov bola prostredníctvom PA zaznamenaná iba na menej ako tretine hospitovaných hodín. Vhodným výberom najmä demonštračných pomôcok (často svojpomocne vyrobených, zaobstaraných učiteľmi) na troch štvrtinách pozorovaných hodín, vyučujúce podporovali predovšetkým názornosť vyučovania i aktivitu žiakov. Efektívne využívanie žiackych pracovných materiálnych prostriedkov⁴ a zmysluplné využívanie IKT (ANJ - English max/zvukové nosiče na precvičovanie výslovnosti, MAT - (rozdeľovanie, vyhľadávanie a vyznačovanie správnych výsledkov) bolo pozorované len na hlavnom pracovisku. Vyučujúcimi uplatňované **efektívne stratégie vyučovania** však smerovali často iba k rozvíjaniu nižších myšlienkových procesov na úrovni zapamätania, porozumenia a analýzy. Najčastejšie aplikované metódy a formy práce (frontálne vyučovanie, predĺžený výklad) neviedli žiakov k aktívnemu činnostnému učení sa, k rozvíjaniu vyšších myšlienkových procesov na úrovni hodnotenia, tvorivosti a k rozvíjaniu kritického myslenia. Uplatňovanie motivačných prvkov edukácie (námetová hra - FG, didaktická hra, uplatňovanie medzipredmetových vzťahov, prierezovej témy ENV, ojedinelé bádateľské vyučovanie) bolo pozorované iba na menej ako polovici hospitácií. Vyučujúce zväčša (tri štvrtiny vyučovania) dbali na dodržiavanie dohodnutých pravidiel správania, viedli žiakov k vzájomnému rešpektovaniu sa a svojím empatickým prístupom i prirodzenou autoritou vytvárali v triedach **atmosféru istoty a psychického bezpečia**. Niekedy bolo potrebné žiakov opakovane utíšiť a pripomenúť pravidlá vzájomného rešpektovania sa a tolerantného správania. Najslabšou stránkou vyučovacieho procesu bolo ojedinelé (3 hodiny) uplatňovanie formatívneho (1x) a schváleného slovného hodnotenia (2x), čo malo negatívny dopad na efektívne učenie sa žiaka. Klasifikáciu na hodinách vyučujúce neuplatňovali.

Tabuľka 1 Hodnotenie úrovni sledovaných vyučovacích predmetov podľa vzdelávacích oblastí v primárnom vzdelávaní

Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	málo vyhovujúca úroveň
	anglický jazyk	málo vyhovujúca úroveň
Matematika a práca s informáciami	matematika	málo vyhovujúca úroveň
Človek a príroda	prvouka	málo vyhovujúca úroveň
	prírodoveda	priemerná úroveň
Človek a svet práce	praktická výchova	málo vyhovujúca úroveň

Oblasti vyžadujúce zlepšenie

- rozvíjanie kognitívnych zručností žiakov na úrovni vyšších myšlienkových procesov prostredníctvom úloh zameraných na analýzu, hodnotenie a podporu tvorivosti,

⁴ matematické kocky a vrecúška, maňušky, makety E - mincí, neživé prírodniny, ľudské výtvary - kompas;

- vytváranie príležitostí pre rozvíjanie kompetencií žiakov k celoživotnému učeniu sa podporou sebahodnotiacich a hodnotiacich procesov,
- rozvoj občianskych kompetencií žiakov zameraných na prezentovanie svojho názoru a podporu ich argumentačných schopností,
- rozvíjanie sociálnych kompetencií žiakov zaradovaním tímových foriem vyučovania,
- vedenie žiakov k zmysluplnému využívaniu IKT a uplatňovanie hodnotenia výkonov žiakov.

Učenie sa žiakov v primárnom vzdelávaní bolo na málo vyhovujúcej úrovni.

NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE

Priebeh a úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu z hľadiska učenia sa žiakov a vyučovania učiteľov boli sledované na **32** vyučovacích hodinách, z nich bolo **6** vo vyučovacom predmete SJL, **5** v predmete ANJ, **7** v predmete MAT, **2** v predmete fyzika (FYZ), **2** v predmete chémia (CHE), **2** v predmete biológia (BIO), **4** v predmete dejepis (DEJ), **2** v predmete etická výchova (ETV) a **2** v predmete PRV.

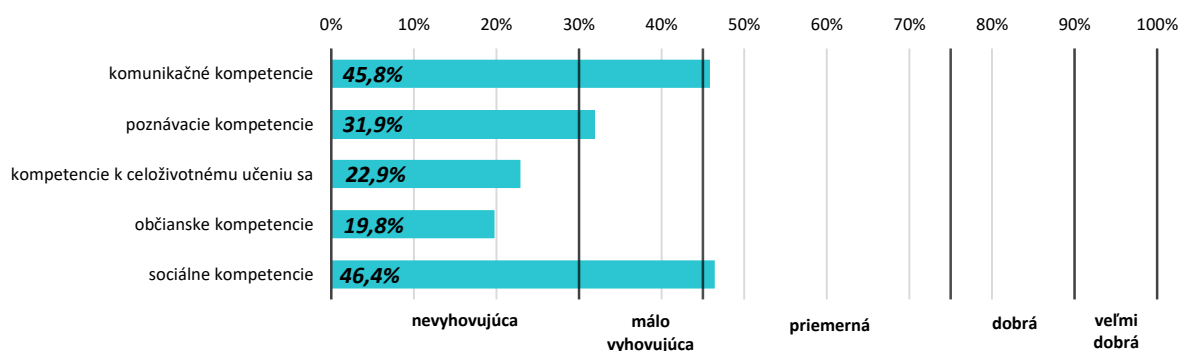
Slovenský jazyk a literatúra

Učenie sa žiaka a vyučovanie učiteľom

Na sledovaných vyučovacích hodinách žiaci nedisponovali dostatočne rozvinutými komunikačnými spôsobilosťami na požadovanej úrovni, na čo mala výrazný vplyv aj skutočnosť, že v polovici hospitovaných tried boli zastúpení výlučne žiaci z MRK a zväčša aj zo SZP, z ktorých väčšina nemala osvojenú ani základnú slovnú zásobu slovenského jazyka či adekvátne veku zvládnutú techniku čítania. Nedokázali sa vyjadrovať súvisle, neraz i zrozumiteľne a pri komunikácii používali často nespisovné a najmä rómske slová. Na podnety a otázky vyučujúcich žiaci na všetkých sledovaných hodinách zväčša reagovali pohotovo, ale prevažne len jednoslovne či holými vetami. Dodržiavanie suprasegmentálnych javov (prízvuk, tempo, intonácia) pri hlasnom čítaní zvládali len jednotlivci. Svoje poznatky žiaci prezentovali často bez použitia odbornej terminológie alebo s výraznými nedostatkami v jej uplatňovaní. Akceptácia neúplných odpovedí, nesprávnej techniky čítania a ojedinelá nespisovná komunikácia so žiakmi zo strany niektorých vyučujúcich (slangové, nárečové či aj rómske slová) neumožňovala rozvoj jazykovej kultúry žiakov, čo rovnako negatívne ovplyvnilo celkovú úroveň rozvíjania ich **komunikačných kompetencií** (*Graf 7*). Na prácu so súvislým/nesúvislým textom vyučujúci zvolili vhodné materiálne prostriedky vyučovacieho procesu (učebnica, pracovný list, prezentácia, poznámky, obrázky, nahrávky piesní), ale účelné použitie **IKT** s ohľadom na zvýšenie efektívnosti procesu učenia sa žiakov bolo pozorované iba výnimočne. Väčšina žiakov obsahu písaného/počutého textu porozumela a na základe často výraznej pomoci vyučujúcich v ňom dokázala identifikovať podobné/rýmujúce sa slová, podstatné mená, typ komunikácie, komunikačnú situáciu, ale aj explicitne vyjadrené základné informácie a v jednoduchej forme ich reprodukovať. Pracovať s danými informáciami, spájať ich so svojimi poznatkami, kriticky hodnotiť a posudzovať text nevedeli alebo nedostali príležitosť. Iba jednotlivci boli schopní zhodnotiť komunikačnú situáciu na obrázku. **Poznávacie kompetencie** (*Graf 7*) boli vyučujúcimi rozvíjané prioritne zadávaním úloh na rozvoj nižších myšlienkových procesov na úrovni zapamätania, porozumenia a aplikácie. Žiaci zväčša vedeli správne reprodukovať osvojené vedomosti a za pomoci vyučujúcich ich dokázali uplatniť pri precvičovaní učiva (určovanie slovných druhov, gramatických kategórií, rýmu, počtu strof/veršov, typu komunikácie, chýbajúcich slov). Rozvíjanie *vyšších myšlienkových procesov* bolo na sledovaných hodinách vyučujúcimi využívané len výnimočne a predovšetkým v rámci

skupinovej práce. Prevažne preukázali analytické (rozbor obrázkov, komunikačných situácií) a tvorivé (navrhnuť/popísať tričko triedy) schopnosti. Samostatne riešiť úlohu na hodnotenie (vyvodiť 5 zásad komunikácie) dokázali iba jednotlivci. Rozvíjaniu **kompetencií k celoživotnému učeniu sa** (Graf 7) žiakov bola zo strany vyučujúcich venovaná minimálna pozornosť. Zaraďovaním tradičných metód práce, frontálnej formy vyučovania a na väčšine hodín neuplatňovaním efektívnych stratégií vyučovania neboli žiaci vedení ku **kritickému mysleniu**. Schopnosť kriticky myslieť a korigovať svoje učenie sa preukázali iba jednotlivci, ale pracovať s chybou nedokázali alebo im to vyučujúce ani neumožnili. Rovnako im neposkytli konštruktívnu spätnú väzbu a iba ojedinele (na 1 vyučovacej hodine) uplatnili klasifikáciu aj s jej odôvodnením. Jasne nestanovili didaktické ciele so špecifikáciou očakávanej úrovne osvojených vedomostí žiakov, čo malo negatívny dopad na rozvíjanie ich sebahodnotiacich a hodnotiacich spôsobilostí. Najvýraznejším nedostatkom vyučovacieho procesu bola úroveň **občianskych kompetencií** (Graf 7) žiakov. Na väčšine sledovaných hodín mali vytvorený priestor, aby mohli byť aktívni, samostatní a nebáli sa vyjadriť svoj názor. Zväčša sa ale vyjadrovali neochotne, stručne, nesúvisle a málo sa počúvali. Svoj hodnotový postoj dokázali vyjadriť aj zdôvodniť iba jednotlivci. Príležitosť diskutovať o postojoch spolužiakov nemali alebo neprejavili záujem. Vyučujúci zaistovali vhodné pracovné podmienky v triede a na väčšine hodín pozitívnu sociálnu klímu. **Podporné stimuly** (slobodná voľba pri výbere úlohy, diferenciacia úloh, individuálny prístup, primerané požiadavky na všetkých, kompenzačné pomôcky) pre učenie sa každého žiaka, aj s mentálnym postihnutím, poskytli iba výnimočne (na 1 vyučovacej hodine). Na dvoch tretinách sledovaných hodín prítomná PA sa venovala výlučne žiakom so ŠVVP (aj tým s MP), ojedinele vypomáhala vyučujúcej s ovládaním IKT počas didaktickej hry. Žiaci v procese edukácie prevažne dodržiavali stanovené pravidlá, avšak ojedinele sa nesprávali kultivovane a primerane okolnostiam. Zväčša uplatňovali ústretovú komunikáciu s vyučujúcimi aj spolužiakmi, ale u žiakov z MRK často absentovali základné mäkké zručnosti (efektívna komunikácia, kreativita, vystupovanie, prispôsobivosť). **Sociálne kompetencie** (Graf 7) si žiaci na polovici sledovaných hodín rozvíjali prostredníctvom práce v dvojiciach/skupine, pri ktorej prevažne dodržiavali stanovené pravidlá, vzájomne spolupracovali, plnili si určenú úlohu v tíme a dokázali prezentovať výsledok svojej činnosti pred triedou. Ak dostali priestor na zdôvodnenie výslednej činnosti skupiny a sebareflexiu, neboli toho schopní. Kooperatívne zručnosti v triedach zložených zo žiakov z MRK a prevažne i zo SZP neboli rozvíjané.

Graf 7 Celková úroveň posudzovaných kompetencií žiakov v predmete slovenský jazyk a literatúra v nižšom strednom vzdelávaní

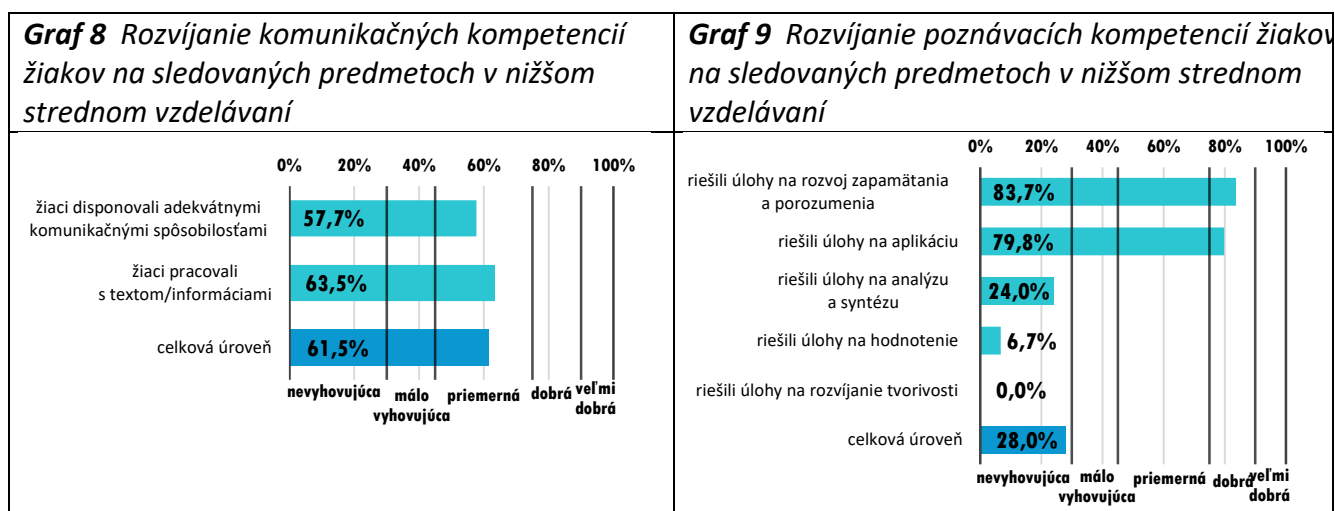

Anglický jazyk, matematika, biológia, fyzika, chémia, dejepis, etická výchova, praktická výchova

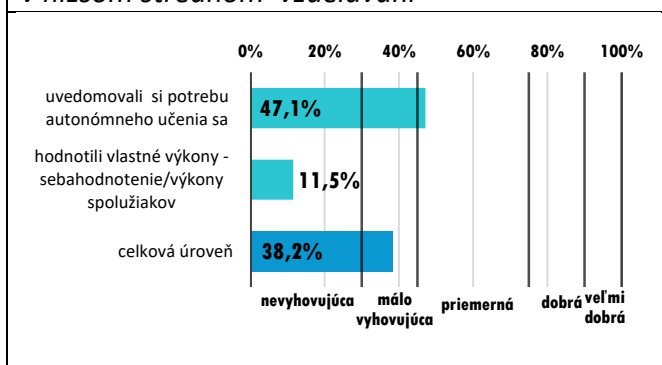
Učenie sa žiaka

Žiaci na väčšine sledovaných hodín disponovali primeranými komunikačnými spôsobilosťami. Prevažne sa dokázali vyjadrovať pohotovo a spisovne správne s používaním adekvátnej odbornej slovnej zásoby (absolútna hodnota čísla, priamka/polpriamka/bod, ciferný súčet, párne číslo, predprítomný čas). Zreteľný rozdiel v miere rozvoja komunikačných spôsobilostí bol však (na viac ako tretine hodín) pozorovaný u žiakov (pochádzajúcich z málo podnetného prostredia - takmer všetci z MRK) vzdelávaných podľa UP so zameraním na PRV. Málo kultivované vyjadrovanie, uplatňovanie prevažne nárečových prvkov, jednoduché, zväčša jednoslovné prezentovanie poznatkov (pri formulácií ktorých často potrebovali pomoc vyučujúceho) a čiastočné (s nápovedou zo strany pedagógov) uplatňovanie odbornej jazykovej terminológie výrazne znižovalo úroveň ich komunikátu (ústneho jazykového prejavu). Pri práci so súvislým aj nesúvislým textom (počúvanie audio nahrávky, sledovanie videa, zadania matematických úloh, dopĺňanie viet – ANJ, projekty...) žiaci používali rôzne zdroje informácií, obrazový materiál pri prezentovaní projektov, počítačové aplikácie, online učebnicu. Väčšina z nich porozumela obsahu textu a dokázala ďalej informácie reprodukovať, roztriediť čísla, vysvetliť zadanie, doplniť výrazy do textu (zahrievanie látok), podčiarknuť zdroje svetla, zakrúžkovať osvetlené telesá, zhrnúť hlavnú myšlienku z videa alebo zoradiť udalosti z počutého textu. Schopnosť použiť tieto informácie v širších súvislostiach a prepájať ich so svojimi skôr nadobudnutými vedomosťami prezentovali žiaci na viac ako polovici hodín. Na ostatných hodinách (prevažne v triedach kde boli vzdelávaní žiaci z MRK) túto kompetenciu nepreukázali, resp. k analýze textu neboli učiteľmi ani vedení. Zhodnotiť užitočnosť textu, určiť pravdivosť informácií dokázali iba jednotlivci, pretože na väčšine hodín žiaci možnosť pracovať s textom v medziach kritického myslenia nedostali. Uvedené zistenia determinovali celkovú priemernú úroveň rozvíjania **komunikačných kompetencií** (Graf 8) žiakov. Výrazné nedostatky sa prejavili aj v rozvíjaní **poznávacích kompetencií** (Graf 9) žiakov. Väčšina z nich síce správne interpretovala naučené/počuté/prečítané informácie (vyznačiť bod, nakresliť priamku, napísať vzorové vety predprítomného času), k úspešnému aplikovaniu osvojených vedomostí v reálnych/konkrétnych situáciách však viacerí jednotlivci (takmer na polovici hodín) potrebovali aj pomoc vyučujúcich. Vedeli takto zakresliť hodnotu zlomku do štvorcovej siete, demonštrovať príklady rovnobežných priamok a kolmíc (s použitím olovničky) na objektoch v triede, doplniť do viet správne typy zámen/príslovky/informácie z počutého textu, vytvoriť jednoduché vety v ANJ, urobiť ciferný súčet, vymenovať dni v týždni/farby/čísla v ANJ, narysovať rovnobežky, zakresliť osvetlenie plochy rovnobežnými svetelnými lúčmi, pripraviť pôdu na výsadbu, sadiť a prekryť výsadbový materiál. Rozvoj analytického myslenia bol šli pozorovaný približne na štvrtine hodín, keď žiaci prevažne samostatne dokázali dopĺňať informácie do pojmovej mapy, porovnávať vlastnosti rovnobežky/rôznobežky, vyvodiť deliteľnosť/pravidlo porovnávania zlomkov, zoradiť zlomky. Na väčšine hodín však k logickému a štruktúrovanému uvažovaniu prostredníctvom problémových úloh zadávaných učiteľmi vedení neboli. Výrazne nízku mieru rozvoja poznávacích kompetencií ovplyvnila absencia zadaní zameraných na rozvoj vyšších myšlienkových procesov - tvorivosti a hodnotenia (na prevažnej časti hodín). Sporadicky stimulované (na 3 hodinách) hodnotiace myslenie (vyvodenie a zovšeobecnenie záverov, kladenie otázok, posudzovanie informácie/stavu - napr. vodorovná alebo kolmá poloha prostredníctvom vodováhy a olovničky) žiaci preukázali iba výnimočne. Tvorivá činnosť (pohotovosť produkovať rôznorodé nápady a riešenia) bola zaznamenaná na 1 hodine, avšak žiaci na nej schopnosťou samostatne utvárať nové riešenia nedisponovali. Nízku mieru rozvoja **kompetencií k celoživotnému učeniu sa** (Graf 10) žiakov podmienil aj nedostatok vytvorených príležitostí kriticky myslieť (iba na 2 hodinách). Hoci žiaci na prevažnej väčšine hodín pristupovali k učeniu sa zväčša aktívne, ich činnosti odrážali najmä nižšie myšlienkové procesy nastavené učiteľmi. Kým k uvedomeniu si chyby

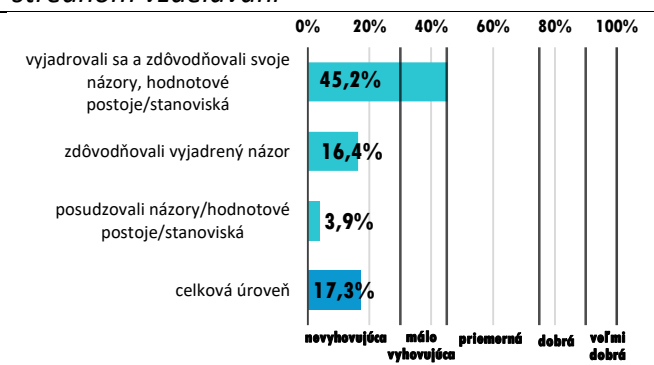
boli vedení takmer stále, schopnosť pracovať s chybou a navrhovať spôsob jej odstránenia preukázali na menej ako polovici hodín, často však s intervenciou zo strany učiteľa. Slabá úroveň rozvoja schopnosti sebahodnotenia u žiakov sa odzrkadľovala najmä v sporadicky vytvorených podmienkach na posúdenie silných a slabých stránok v učení sa žiakov a na objektívne zhodnotenie práce rovesníkov. Síce k reakcii na hodnotenie ich vlastného výkonu boli vyzývaní častejšie (približne na štvrtine hodín), komplexnú a objektívnu reflexiu dokázalo poskytnúť len zopár jednotlivcov. Pri rozvíjaní **občianskych kompetencií** (Graf 11) dostali žiaci najviac priestoru na vyjadrenie svojich postojov či názorov, pričom túto schopnosť preukázali pohotovou reakciou na takmer polovici sledovaných hodín. Možnosť svoj názor aj odôvodniť vlastným argumentom bola žiakom poskytnutá na menej ako tretine hodín a iba na polovici z nich sa dokázali takto prezentovať vo vzťahu k aktuálnym témam. Aktívnu diskusiu s rešpektovaním názorov iných preukázali iba na 1 vyučovacej hodine. Mieru rozvoja **sociálnych kompetencií** (Graf 12) determinovala schopnosť žiakov efektívne a zmysluplne komunikovať. Kým však na viac ako polovici sledovaných hodín komunikačné zručnosti žiakov smerovali k efektívnej spolupráci medzi aktérmi vyučovania, na ostatných, najmä v triedach kde boli vzdelávaní iba rómski žiaci, boli školskými inšpektormi pozorované výrazné rozdiely (odvrávali, skákali do reči, absentovalo ústretové správanie, prispôsobivosť). Títo žiaci väčšinou nemali osvojené základné mäkké zručnosti, efektívne komunikovať dokázali iba na 1 vyučovacej hodine, kde bolo uplatňované rovesnícke učenie. Napriek tomu, celkovo na pozorovaných hodinách žiaci prevažne aj v dôsledku intervencie zo strany vyučujúcich (usmerňovanie správania) dokázali korigovať svoje správanie a vytvoriť pracovnú atmosféru v triede. Kooperovať mali žiaci možnosť iba na tretine hodín. Vtedy preukázali schopnosť prebrať zodpovednosť za svoj podiel činnosti, prispievať názormi a návrhmi (na zoradenie zlomkov podľa ich hodnoty, viesť pripravený dialóg) ku splneniu zadanej úlohy. Na prevažnej časti hodín však príležitosť prezentovať a argumentačne posúdiť výsledok spoločnej práce nedostali, v dôsledku čoho svoje prezentačné schopnosti demonštrovali na menej ako štvrtine hodín a výsledok tímovej práce len ojedinele primerane zdôvodnili.

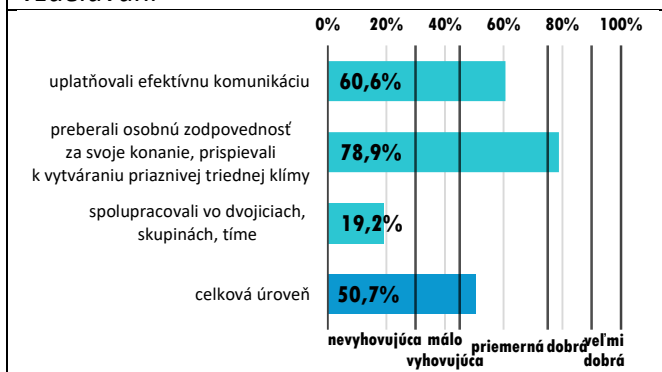
Graf 10 Rozvíjanie kompetencií k celoživotnému učeniu sa žiakov na sledovaných predmetoch v nižšom strednom vzdelávaní

Graf 11 Rozvíjanie občianskych kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v nižšom strednom vzdelávaní

Graf 12 Rozvíjanie sociálnych kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v nižšom strednom vzdelávaní

Vyučovanie učiteľom

Ciele vyučovania boli na väčšine pozorovaných hodín učiteľmi formulované nejasne, bez špecifikovania požadovanej zmeny vo vedomostiach žiakov (naučiť zámená,...). Zväčša sa učitelia zameriavali len na predstavenie témy a plánovaných činností (budeme rysovať rovnobežky,...). Úroveň osvojenia učiva overovali najmä frontálne riadeným rozhovorom, zadávaním jednoduchých zatvorených/reproduktívnych otázok, krátkou písomnou prácou, prípadne sama vyučujúca zhrnula dané učivo. Síce učitelia (na menej ako polovici hodín) vytvorili žiakom priestor na komplexnú reflexiu svojich učebných pokrokov, tí však aj vzhľadom na nejednoznačne formulovaný cieľ nedokázali vždy adekvátne reagovať. Ojedinelým inkluzívnym prístupom (činnosti PA v triede, poskytnutie kompenzačných pomôcok - zoznam slovíec na výber do textu, počítadla, osobitných pracovných listov) a takmer úplnou absenciou individualizovania učebných postupov na optimalizáciu učebnej záťaže žiakov (možnosť výberu činností žiakov vzhľadom na ich učebné štýly, častejšie striedanie rôznych foriem a metód výučby) vyučujúci neposkytli na pozorovaných hodinách adekvátne **podporné stimuly** pre učenie sa každého žiaka. Pri vypracovaní zadaných úloh pracovali so žiakmi uniformne a rovnakým tempom. Vlastné tempo žiaka bolo zohľadňované ojedinele, takmer výlučne len pri žiakoch vyžadujúcich podporné opatrenia. Účelom didaktickej techniky (CD prehrávač, spätný projektor, interaktívna tabuľa) a IKT (online učebnica, PPT prezentácie, video) použitej vyučujúcimi na sledovaných hodinách bolo prevažne sprostredkovanie informácií. K ich zmysluplnému využívaniu boli žiaci vedení len ojedinele (doplniť správne tvary určitého slovesa k počutému textu, PPT prezentácia sprístupňujúca princíp činnosti hydraulického zariadenia

a animácie k spôsobu používania klasickej i laserovej vodováhy, znázornenie osvetlenia plochy rovnobežnými svetelnými lúčmi). Materiálne prostriedky boli vzhľadom k vyučovaciemu cieľu zvolené vhodne a zmysluplne. Žiakom sprostredkovali realitu (olovníčka, vodováha, rysovacie pomôcky, sadenie – rastliny, sadbovače, pôda, rýľ, cesnak, kvety, kvetináče), podporovali ich názornosť (fotografie, pojmová mapa, modely húb, PPT prezentácie, obrazový materiál – obehová sústava stavovcov a členovia rodiny, pokus - laboratórny stojan, držiak na skúmavky, skúmavky, soľ, cukor, modrá skalica) a umožnili lepšie osvojenie učiva (doplnkové pracovné listy, kartičky s číslami). Napriek motivácii žiakov zo strany učiteľov častou pochvalou, povzbudzovaním, účelným využívaním materiálnych prostriedkov a vytváraním príležitostí na aplikáciu vedomostí v reálnych situáciách, bola efektivita sledovaných hodín negatívne ovplyvňovaná nezaraďovaním úloh orientovaných na rozvoj vyšších myšlienkových procesov komplexne. Učitelia síce umožnili žiakom (na tretine hodín) rozvíjať najmä jednoduchšie analytické myslenie, avšak (vzhľadom na častú intervenciu/nápovede zo strany vyučujúcich) bez aktivácie ich kritického myslenia (analýza znakov rovnobežiek, doplniť pojmovú mapu, vyvodiť z postavenia na číselnej osi pravidlo, usporiadať zlomky). Vo veľkej miere (takmer na všetkých hodinách) absentovali učiteľmi uplatňované efektívne formy a metódy zamerané na rozvoj hodnotiaceho a tvorivého myslenia žiakov. Silnou stránkou vyučovacích hodín bolo zaisťovanie optimálnych pracovných podmienok v triede. Učitelia dbali na dodržiavanie BOZ (pri práci s náradím, pokuse), pri nezdaroch reagovali prívetivo a povzbudzujúco. Napriek tomu (s výnimkou 1 hodiny) aj v dôsledku absencie podporných stimulov (mechanické prepisovanie učiva, nezohľadňovanie rôznych učebných štýlov a tempa) pre učenie sa žiaka nevytvárali prostredie, v ktorom by boli rešpektované osobitosti žiakov tak, aby každý z nich vedel zažiť úspech. Informácie o kvalite výkonu žiakov poskytli učitelia najmä prostredníctvom častej pochvaly pri jednotlivých činnostiach žiakov, zriedka aj formou klasifikácie, ktorú ale nie vždy zdôvodnili. Uplatňovanie formatívneho hodnotenia, ktoré by všetkým žiakom poskytlo objektívny obraz o ich učebnom postupe a možných rezervách v učení bolo na sledovaných hodinách pozorované iba sporadicky (2 hodiny).

Tabuľka 2 Hodnotenie úrovni sledovaných vyučovacích predmetov podľa vzdelávacích oblastí v nižšom strednom vzdelávaní

Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Úroveň
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	málo vyhovujúca úroveň
	anglický jazyk	málo vyhovujúca úroveň
Matematika a práca s informáciami	matematika	málo vyhovujúca úroveň
Človek a príroda	fyzika	málo vyhovujúca úroveň
	chémia	málo vyhovujúca úroveň
	biológia	málo vyhovujúca úroveň
Človek a spoločnosť	dejepis	málo vyhovujúca úroveň
Človek a hodnoty	etická výchova	málo vyhovujúca úroveň
Človek a svet práce	praktická výchova	málo vyhovujúca úroveň

Oblasti vyžadujúce zlepšenie

- rozvíjanie kognitívnych zručností žiakov na úrovni vyšších myšlienkových procesov prostredníctvom úloh zameraných na analýzu, hodnotenie a podporu tvorivosti,
- vytváranie príležitostí pre rozvíjanie kompetencií žiakov k celoživotnému učeniu sa podporou sebahodnotiacich a hodnotiacich procesov,
- rozvoj občianskych kompetencií žiakov zameraných na prezentovanie svojho názoru a podporu ich argumentačných schopností,
- rozvíjanie sociálnych kompetencií žiakov zaraďovaním tímových foriem vyučovania,
- komplexné stanovenie edukačných cieľov, poskytovanie podporných stimulov pre učenia sa každého žiaka, vedenie žiakov k zmysluplnému využívaniu IKT a uplatňovanie hodnotenia výkonov žiakov.

Učenie sa žiakov v nižšom strednom vzdelávaní bolo na málo vyhovujúcej úrovni.

RIADENIE ŠKOLY

Škola mala vypracovaný **školský vzdelávací program** (ŠkVP) pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie s mottom „*Škola, kde má svoje miesto a hodnotu každý,*“ ktorý riaditeľ školy vydal po jeho prerokovaní v pedagogickej rade i v rade školy. Základný dokument školy bol vypracovaný v súlade so štátnym vzdelávacím programom (ŠVP) a príslušnými ustanoveniami školského zákona a bol zverejnený na webovom sídle školy. Stanovené ciele a pedagogické stratégie súvisiace s víziou vzdelávania žiakov v kultúrnom, estetickom a podnetnom prostredí škola nenapĺňala, pretože deklarované edukačné prostredie všetkým žiakom nezabezpečila. Súčasťou ŠkVP boli **učebné plány** (UP) školy pre oba stupne vzdelávania (bežné triedy⁵, triedy s vyučovaním predmetu PRV⁶) a zriadené ŠT. Akceptovali príslušný rámcový UP štátneho vzdelávacieho programu (ŠVP), vrátane poznámok. Organizáciu výchovy a vzdelávania v škole upravovali vlastné poznámky k UP, ktoré škola pri vyučovaní v predmete ANJ neakceptovala a nedodrжала najvyšší stanovený počet žiakov v skupinách⁷. Škola vytvárala homogénne skupiny rómskych žiakov pri delení žiakov na skupiny (podľa poznámok k UP - cudzí jazyk, telesná a športová výchova, informatika, technika). Poznámky k UP pre ŠT kontrolovaná ZŠ vypracované nemala a pri vyučovaní predmetu pracovné vyučovanie nedodrжала poznámky k rámcovému UP a nedelila žiakov na skupiny. Disponibilné hodiny využila na posilnenie dotácie povinných predmetov s cieľom zabezpečiť dôsledné naplnenie stanovenej úrovne vzdelávacieho štandardu vo vzdelávacej oblasti (VO) *Jazyk a komunikácia* - UP pre bežné triedy (SJL/7. ročník, ANJ/5. ročník), *Matematika a práca s informáciami* (MAT/2., 3. a 5. - 8. ročník; informatika/9. ročník), *Človek a príroda* (BIO/6. ročník, FYZ a CHE/9. ročník), v UP pre triedy so zameraním na PRV vo VO *Jazyk a komunikácia* (SJL/3. ročník), *Matematika a práca s informáciami* (MAT/1. a 2. ročník) a na zavedenie novovytvorených predmetov ANJ (1. A, 1. B, 2. A, 2. B/po 2 vyučovacie hodiny - VH) a PRV pre žiakov z MRK v triedach 1. stupňa a 2. stupňa (1. ročník/1 VH, 2. ročník/2 VH, 3. ročník/1 VH, 4. ročník/1 VH, 5. ročník/3 VH, 6. ročník/4 VH, 7. ročník/3 VH). Škola predmet PRV ponúkla žiakom aj ako alternatívu k 2 hodinám ruského jazyka v 7 ročníku, avšak preukázateľné informovanie zákonných zástupcov žiakov o tejto ponuke nedokumentovala, disponovala iba formálnym zoznamom žiakov s voľbou 2. cudzieho jazyka. V ŠT škola posilnila predmety SJL/7., 8. ročník,

⁵ 1.A, 1.B, 2.A, 2.B, 3.A, 4.A, 5.A, 6.A, 7.A, 8.A, 9.A;

⁶ 1.C; 1.D; 2.D, 2.E, 2.F, 3.B, 3. C, 3.D, 4.B, 4.C, 4.D, 5.B, 6.B, 7.B;

⁷ 4. B - 23 žiakov, 4. C - 22 žiakov, 4. D - 23 žiakov;

MAT/1., 3., 4. ročník, vecné učenie/3. ročník, výtvarná výchova (VYV)/1., 2. a 6. ročník a PRV/všetky ročníky. Kontrolovaná ZŠ mala určený spôsob a rozsah realizovania tretej vyučovacej hodiny v predmete telesná a športová výchova (TSV). V UP pre bežné triedy využila na jej plnenie disponibilné hodiny (3.A, 4. A, 5. A a 6.A/po 1 VH) i alternatívne naplnenie RUP ŠVP⁸, v triedach s vyučovaním predmetu PRV ju realizovala len alternatívnym plnením⁹. Informácia o ich realizovaní bola zaznamenaná v triednej knihe. Predložené **učebné osnovy** (UO) pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie, vrátane novovytvorených predmetov, boli rozpracované v rozsahu stanovenom príslušným ŠVP v súlade s časovou dotáciou jednotlivých vyučovacích predmetov podľa UP školy. Indikovali ciele a obsah vzdelávania, metódy a formy práce, spôsob uplatňovania prierezových tém a spôsoby hodnotenia žiakov. UO predmetov pre jednotlivé ročníky ŠT pre žiakov s MP škola nemala rozpracované v rozsahu stanovenom obsahovým štandardom príslušného variantu (A, B,) ŠVP. Vypracované UO v primárnom a nižšom strednom vzdelávaní umožňovali realizovať výchovu a vzdelávanie žiakov a rozvíjať ich kľúčové kompetencie v zhode s cieľmi stanovenými príslušnými ŠVP a ŠkVP. Spôsob realizácie **prierezových tém** (PT) bol zapracovaný v ŠkVP a tvoril integrovanú súčasť UO vhodných vyučovacích predmetov primárneho a nižšieho stredného vzdelávania. Ich plnenie ZŠ realizovala ako kombináciu rôznych foriem edukácie (samostatné projekty, vyučovacie bloky, kurzy, besedy, školské výlety a exkurzie, ranné kruhy) i prostredníctvom činností koordinátorov výchovy k manželstvu a rodičovstvu, environmentálnej výchovy, finančnej a čitateľskej gramotnosti. Obsah učiva *Ochrany života a zdravia* (OŽaZ) škola realizovala formou didaktických hier a účelových cvičení, besied o zdravom životnom štýle a školskými športovými súťažami, zámery *Regionálnej výchovy a tradičnej ľudovej kultúry* napĺňala prostredníctvom kultúrnych vystúpení, ciele *Environmentálnej výchovy* (ENV) organizovaním aktivít na vyčistenie a úpravu okolia školy, zberom a separovaním odpadu, podporovaním zdravého životného štýlu. Pri realizácii obsahu PT *Osobnostný a sociálny rozvoj* (OaSR) vyučujúci využívali projekty zamerané na vytváranie medziľudských vzťahov a vzájomnej úcty, koncerty, organizovali prednášku na tému *Čas premien*. Obsah učiva PT *Výchova k manželstvu a rodičovstvu* posilnili besedou so seniormi a dobrovoľníckymi aktivitami¹⁰ a oblasť *Mediálnej výchovy* prezentovali prostredníctvom projektov a tvorbou nástenných novín. *Multikultúrna výchova* bola súčasťou obsahu UO, projektov a súťaží¹¹, *Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke* bola realizovaná formou besedy o bezpečnosti a ukázkami názorných situácií v doprave počas vychádzok len na hlavnom pracovisku¹². V priebehu školskej inšpekcie bolo realizovanie PT zaznamenané na 8 hospitovaných hodinách v primárnom (ENV/1 hodina - PRV) a nižšom

⁸ 1. a 2. ročník: didaktické hry (8 hodín), korčuliarsky kurz (10 hodín), turistický deň - jar/jeseň (10 hodín), školská športová olympiáda (5 hodín); 7. a 8. ročník/ kurz ochrany života a zdravia - jar/jeseň (10 hodín), lyžiarsky výcvik (23 hodín); 9. ročník/kurz ochrany života a zdravia -jar/jeseň (10 hodín), turistika (23 hodín);

⁹ 1. – 4. ročník: didaktické hry (8 hodín), turistický deň - jar/jeseň (10 hodín), školská športová olympiáda (5 hodín), športový deň (5 hodín), školský výlet so zameraním na turistiku (5 hodín); 5. – 7. ročník: kurz ochrany života a zdravia - jar/jeseň (10 hodín), školská športová olympiáda (5 hodín), športový deň (5 hodín), aktívne prestávky - 15 minút - 28-krát v školskom roku (7 hodín), školský výlet so zameraním na turistiku (5 hodín);

¹⁰ Deň rodiny - kultúrne vystúpenie a zábavno-športové aktivity; Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok - príprava darčiekov pre seniorov;

¹¹ Rómska paleta 2024, Medzinárodný týždeň priateľstva;

¹² SOS deň 2024 -ukážka práce záchranných zložiek – PHMJ, kynológovia, hasiči, študentky zdravotníctva - poskytovanie prvej pomoci;

strednom vzdelávaní (OaSR/4 hodiny SJL, ETV; ENV/2 hodiny PRV; OŽaZ/1 hodina). Charakter PT mala aj finančná gramotnosť (FG) a čitateľská gramotnosť (ČG), ktoré boli začlenené do UO jednotlivých predmetov. Rozvíjanie žiackych kompetencií v oblasti FG bolo pozorované v predmete MAT (nižšie stredné vzdelávanie/2 hodiny) a zdokonaľovanie čitateľských zručností v primárnom vzdelávaní na 3 hodinách (SJL/2, ANJ/1). V priebehu uplynulého školského roka bol pre žiakov z MRK na EP zriadený „Knižničný kútik“ a boli realizované rôzne podporné aktivity¹³.

Úpravu podmienok výchovy a vzdelávania **žiakov so ŠVVP** kontrolovaná ZŠ zapracovala v samostatnej kapitole ŠkVP pod názvom *Podmienky na vzdelávanie detí so špeciálnymi výchovno vzdelávacími potrebami*. Vo svojom základnom dokumente deklarovala vytvorenie vzdelávacích príležitostí pre všetkých žiakov vrátane žiakov so ŠVVP a informovala o špecifikách ich výchovy a vzdelávania. ŠkVP obsahoval aj ponuku PO pre žiakov, ktorých potreby si poskytovanie podpory vyžadovali. Ponúkanú edukáciu v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania však škola nezabezpečila. Aktuálne pre žiakov so ZZ/MRK poskytovala vzdelávanie v ŠT (žiaci s MP) alebo podľa individuálneho vzdelávacieho programu (IVP) v triede so zameraním na PRV (30 žiakov). V bežnej triede sa spolu s intaktnými žiakmi vzdelávalo spolu 11 žiakov, z ktorých 1 pochádzal zo SZP/MRK. Predložené IVP neobsahovali poskytované PO a niektoré ani úpravu častí ŠkVP (obsahu a foriem vzdelávania) podľa individuálnych ŠVVP jednotlivých žiakov. Škola ich vyhodnocovanie a následnú úpravu nedokladovala a nepreukázala ani poskytnutie kópie IVP zákonnému zástupcovi žiaka so ZZ. Dokumentácia k PO bola v škole vedená, ale rodičia o možnostiach výchovy a vzdelávania ich detí s poskytnutými PO neboli oboznámení.

Pre žiakov zo SZP a MRK škola v ŠkVP ponúkala zabezpečenie individuálneho prístupu, pozitívnu motiváciu a hodnotenie, špeciálno-pedagogické poradenstvo a personalizáciu vyučovania aj prostredníctvom PA, čo ale uskutočnené hospitácie v rámci výkonu školskej inšpekcie nepotvrdili. Poskytovanie podporných stimulov pre učenie sa každého žiaka bolo pozorované v malej miere (23,1 %), rovnako uplatňovanie hodnotenia (12,8 %). Kontrola rozvrhu hodín PA preukázala, že škola v aktuálnom školskom roku PA pre žiakov v 1. ročníku (SZP/MRK) nezabezpečila. Napriek skutočnosti, že škola vzdelávala viac ako 60,0 % žiakov pochádzajúcich z MRK a SZP žiaden kompenzačný, rozvojový, alebo stimulačný program zameraný na ich socializáciu a zlepšenie výchovno-vzdelávacích výsledkov nepredložila. Pri tvorbe a úprave ŠkVP s odborníkmi z iných rezortov nespolupracovala.

Škola mala vypracovaný **súbor dokumentov a usmernení** súvisiacich s riadením školy a organizáciou vyučovania, ktoré boli prerokované v pedagogickej rade. **Pedagogická a ďalšia dokumentácia školy**¹⁴ ako aj dokumentácia žiakov so ŠVVP bola vedená trvalým spôsobom v elektronickej a printovej podobe na tlačivách podľa vzorov schválených a zverejnených ministerstvom školstva s nedostatkami. Nekorektné vedenie pedagogickej dokumentácie sa týkalo rozdielneho zápisu údajov v doložke žiačky so ŠVVP/ZZ s ľahkým stupňom MP, ktorá mala v triednom výkaze uvedený zápis - *žiačka v 7. ročníku prospela, žiačka postupuje do 8. ročníka* a na vysvedčení - *žiačka bola vzdelávaná podľa variantu A, žiačka ukončila povinnú školskú dochádzku v 7. ročníku*. Rozvrh hodín bol zverejnený v každej triede primárneho a nižšieho

¹³ Hlasné čítanie učiteľa; Z rozprávky do rozprávky; Les ukrytý v knihách; premietanie rozprávok a filmov;

¹⁴ triedna kniha, triedny výkaz, katalógový list žiaka, rozvrh hodín, zápisnica z rokovania pedagogickej rady, zápisnica z rokovania metodického združenia, zápisnica z rokovania predmetovej komisie, dokumentácia o záujmovej činnosti školy;

sekundárneho vzdelávania i v ŠT na hlavnom i EP. Kontrolou rozvrhu hodín sa zistilo, že počet hodín v predmete SJL a PRV, zaznamenaných v rozvrhu hodín 2. D triedy, nekorešpondoval s počtom hodín uvedených predmetov v UP školy pre triedy so zameraním na PRV. Uvedenú skutočnosť deklarovali aj zápisy v triednej knihe. V rozvrhoch hodín všetkých tried boli uvedené aj neformálne stretnutia triedneho učiteľa so žiakmi prostredníctvom ranných kruhov, v rozsahu 1 vyučovacej hodiny týždenne. Z vyjadrenia vedenia školy vyplynulo, že dôvodom ich zavedenia boli stretnutia triedneho kolektívu mimo vyučovania, riešenie otázok súvisiacich s chodom triedy a budovanie dobrých vzťahov medzi žiakmi. V rámci ranných kruhov škola realizovala aj preventívne aktivity so školským sociálnym pedagógom na zníženie rizikového správania žiakov a ochranu pred sociálno-patologickými javmi.

Plán profesijného rozvoja školy na obdobie 2023/2024 – 2026/2027 s prílohou¹⁵, bol vydaný riaditeľom školy po jeho prerokovaní v pedagogickej rade a schválení zriaďovateľom. Vychádzal zo zamerania a cieľov školy stanovených v ŠkVP a **deklaroval podporu odborného rastu a vzdelávania** pedagogických a odborných zamestnancov, vrátane zvyšovania odborných a manažérskych kompetencií vedúcich pedagogických zamestnancov (PZ). V ostatných dvoch rokoch PZ absolvovali *inovačné*, zamerané na inklúziu (5 PZ¹⁶), inováciu foriem a metód vo vzdelávaní (2 PZ¹⁷), digitálne spracovanie didaktických materiálov a ich využívanie v edukačnom procese (2 PZ¹⁸), *iné*, (5 PZ¹⁹), *kvalifikačné, aktualizácie*²⁰ a *funkčné vzdelávanie* zamerané na využívanie autoevalvačných procesov na rozvíjanie kvality vlastnej pedagogickej práce školy (1 PZ²¹). Školou zabezpečené *aktualizačné vzdelávanie* na tému *Žiak v centre pozornosti školského podporného tímu* (v rozsahu 10 hodín), ktoré absolvovali všetci PZ, bolo zamerané na oblasť personalizovaného vyučovania a inkluzívneho vzdelávania žiakov. PZ sa vzdelávali aj individuálne prostredníctvom webinárov, seminárov, účasťou na konferencii²². Napriek značnému množstvu absolvovaných vzdelávaní PZ, zistenia školských inšpektorov z priameho pozorovania edukačnej činnosti uplatňovanie získaných kompetencií učiteľmi v praxi v dostatočnej miere nepotvrdili (vytváranie podmienok na inkluzívne vzdelávanie každého žiaka -26,9 %, využívanie efektívnych stratégií vyučovania - 42,3 %, zmysluplné využívanie IKT - 12,8 %. Škola takmer nereflektovala a do svojej činnosti neimplementovala PZ získané kompetencie a zručnosti v oblasti vytvárania proinkluzívneho školského prostredia napriek tomu, že inklúziu vo svojom základnom dokumente deklarovala ako jeden zo svojich hlavných cieľov. Riaditeľ školy v riadenom rozhovore uviedol, že PZ najčastejšie pri zabezpečení vzdelávania spolupracovali s NIVaM, WocaBee, s.r.o., Softimex Academy, s.r.o., eduRoma, Regionálnym centrom podpory učiteľov Tilia, 3idea s.r.o. Predložené zápisnice zo zasadnutí

¹⁵ vypracované osobné plány PZ, OZ, vrátane vzdelávania vedúcich PZ;

¹⁶ Inovácia profesijných kompetencií PZ a OZ potrebných na spoluprácu s rodičmi v inkluzívnej škole; Implementácia princípov inkluzívnej edukácie v školách a školských zariadeniach; Vytváranie proinkluzívneho prostredia v školách a školských zariadeniach;

¹⁷ Rope skipping – pohybové aktivity so švihadlom; Nové prístupy vo výučbe pohybových a športových hier na ZŠ;

¹⁸ Moderné prezentačné programy a ich využitie vo vyučovacom procese; Multimediálne tabletové zariadenia v edukačnom procese;

¹⁹ Využitie portfólia v procese sebarozvoja PZ; Diagnostika detí a žiakov mladšieho a staršieho školského veku v systéme PO; Rozvíjanie partnerstva medzi PZ a OZ a ostatnými aktérmi výchovno-vzdelávacieho procesu (3 PZ);

²⁰ Žiak so ŠVVP v prostredí ZŠ, Hravá slovenčina, Triedna klíma, Ako pracovať s dieťaťom s nežiadúcimi prejavmi v správaní v dôsledku traumatizácie, Problémové správanie versus poruchy správania v ZŠ, Šikana nemôže mať posledné slovo, Aby agresívne dieťa bolo výzvou;

²¹ Profesijný rozvoj PZ a OZ; Projektový manažment v škole alebo školskom zariadení; Sebariadenie v manažérskej funkcii;

²² Ochrana detí pred násilím – rodovo podmienené násilie – multidisciplinárna spolupráca v praxi;

pedagogickej rady vzájomné informovanie sa PZ o absolvovaných vzdelávaniach nepreukázali. Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu uviedli, že učitelia si nadobudnuté skúsenosti zo vzdelávania odovzdávali neformálne osobne, prípadne na zasadnutí metodických orgánov, čo ale zápisnice z ich rokovaní nedokumentovali. Efektivitu uplatňovania učiteľmi nadobudnutých kompetencií zo vzdelávaní vo výchovno-vzdelávacom procese riaditeľ školy ani jeho zástupkyňa cielene nemonitorovali. Neodovzdávanie si poznatkov a nemonitorovanie efektivity uplatňovania nadobudnutých zručností učiteľmi zo vzdelávaní **malo negatívny dopad** na úroveň edukácie, čo sa preukázalo na hospitovaných hodinách v rámci výkonu školskej inšpekcie.

Riaditeľ školy **výkon štátnej správy v prvom stupni** realizoval v súlade s platnými právnymi predpismi a vydával rozhodnutia vo veciach ustanovených zákonom. Na základe žiadosti zákonného zástupcu žiaka a vyjadrenia všeobecného lekára pre deti a dorast v minulom i aktuálnom školskom roku rozhodol o oslobodení 5 žiakov od vzdelávania sa v predmete telesná a športová výchova (TSV). Kontrolovaný subjekt evidoval spolu 24 žiakov (1. st. 5, 2. st. 19 žiakov), **vzdelávaných v školách mimo územia Slovenskej republiky (SR)**. Jednému z nich bolo rozhodnutie o povolení plnenia povinnej školskej dochádzky (PŠD) mimo územia SR vydané na základe žiadosti zákonného zástupcu žiaka v aktuálnom školskom roku a bolo zaznamenané v katalógovom liste žiaka. V školskom roku 2023/2024 riaditeľ školy rozhodol o možnosti vykonať komisionálnu skúšku pre 2 žiakov, ktorí ju úspešne zvládli. Podľa informácií poskytnutých vedením školy a z predloženej dokumentácie vyplynulo, že škola mala informácie o 7 žiakoch vzdelávaných v zahraničí. Neprítomnosť ostatných žiakov na vzdelávaní evidovala a preukázateľne (písomne) o tejto skutočnosti upovedomila zriaďovateľa i príslušné štátne orgány (ÚPSVaR). Riaditeľ školy v aktuálnom školskom roku nepovolil individuálne vzdelávanie žiakov, lebo oň nik nepožiadala.

Zriadené **metodické orgány (MO)** mali vypracované plány činnosti na aktuálny školský rok so stanovením konkrétnych cieľov zameraných na pedagogicko-didaktickú a organizačnú oblasť výchovno-vzdelávacej činnosti. Škola mala zriadené metodické združenie (MZ) a predmetové komisie (PK) na hlavnom pracovisku a zvlášť MZ pre ročníky 1 - 4 na EP. Väčšinou stručne vedené zápisnice z minuloročných zasadnutí MO nemali výpovednú hodnotu, zaznamenávali prevažne organizačné pokyny, informácie o personálnom a materiálno-technickom zabezpečení výchovno-vzdelávacieho procesu a štatistické údaje o edukačných výsledkoch žiakov z jednotlivých predmetov i celoslovenského testovania žiakov T9. Analýza a odporúčania pre zlepšenie výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov, vrátane MÚŽ, v nich absentovala. Podľa informácií vedúcich MZ uvedených v rozhovore, škola pri riešení edukačných problémov žiakov spolupracovala aj s komunitným centrom, ktoré bolo zriadené zriaďovateľom pri EP, Mlynská 1, Michalovce. Podrobnejší rozbor edukačných výsledkov žiakov obsahovala až *Záverečná hodnotiaci správa MO*, avšak navrhované opatrenia na zlepšenie edukačných výsledkov žiakov mali všeobecný charakter, bez konkretizovania a určenia zodpovednosti i termínov na ich splnenie, čo znižovalo ich efektivitu. Napriek zreteľnému rozdielu dosiahnutých výsledkov vo vstupných testoch medzi triedami „A“ a „B“ (napr.: MAT 5.A – 79,2 % a 5.B – 33,9 %) neprijímali členovia PK efektívne opatrenia na skvalitnenie výchovnovzdelávacích výsledkov žiakov, vrátane menej úspešných žiakov. Prezentovanie nadobudnutých poznatkov zo vzdelávaní PZ formou otvorených hodín nebolo realizované. V predložených záznamoch zo vzájomných hospitácií na primárnom stupni vzdelávania chýbalo ich preukázateľné a účinné vyhodnotenie, prijímanie opatrení a kontrola ich plnenia. Zovšeobecnené zistenia z interného

vzdelávania na zasadnutiach MO prezentované neboli, čo spolu s absenciou dôslednej kontroly odstránenia nedostatkov v učebných výsledkoch žiakov znižovalo efektivitu činnosti MO.

Vnútrotný **system kontrolly a hodnotenia** žiakov škola špecifikovala v ŠkVP. Bol vypracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami školského zákona a metodickým pokynom na hodnotenie žiakov ZŠ. Kritériá hodnotenia výsledkov žiakov tvorili prílohu k ŠkVP. Žiaci boli so spôsobom a kritériami hodnotenia oboznámení na úvodných hodinách a rodičia na zasadnutiach triedneho aktívu. Spôsoby hodnotenia žiakov v jednotlivých predmetoch boli prerokované a schválené na zasadnutí pedagogickej rady. Škola uplatňovala slovné hodnotenie (1. ročník - UP pre bežné triedy), klasifikáciu (všetky predmety 1. - 9. ročníka - UP so zameraním na PRV), hodnotenie slovom aktívne absolvoval, absolvoval, neabsolvoval, nehodnotený (primárne vzdelávanie - UP pre bežné triedy/výchovné predmety) a predmety ETV i náboženská výchova na oboch stupňoch vzdelávania. Okrem určenia spôsobu hodnotenia žiakov v jednotlivých predmetoch riaditeľ školy deklaroval aj zohľadňovanie individuálnych osobitostí žiakov, čo ale škola v praxi nedodržiavala pri hodnotení diktátu žiaka so ŠVVP - vývinovými poruchami učenia (VPU) úroveň zvládnutia diktátu hodnotili známku nie uvedením počtu chýb. Škola o zhoršení prospechu a správania žiakov preukázateľne (písomne) informovala ich zákonných zástupcov. To však bolo málo účinné a formálne, pretože napriek skutočnosti zhoršovania sa výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov (predovšetkým z MRK - opakovanie viac ako jedenkrát niektorý z ročníkov) a ich správania, čo riaditeľ potvrdil aj v riadenom rozhovore, kontrolovaný subjekt efektívny system na zlepšenie poznaného stavu nenastavil.

V základnom dokumente boli zadefinované aj **kritériá hodnotenia PZ**. Predložený *Plán vnútornej školskej kontroly* mal nastavené ciele, formy, metódy a spôsoby kontroly i určenú zodpovednosť za jednotlivé oblasti. Kontrolná činnosť vykonávaná vedením školy (riaditeľ školy a zástupkyňa riaditeľa školy pre primárne vzdelávanie) bola predovšetkým zameraná na edukačný proces. V minulom školskom roku bolo vykonaných 14 hospitácií (10 na 1. stupni, 4 na 2. stupni), s výsledkom ktorých boli PZ preukázateľne oboznámení. Odporúčania na zlepšenie zisteného stavu dokumentované neboli. Zistenia z vykonaných hospitácií na zasadnutiach pedagogickej rady a MO neboli analyzované, ani k nim neboli prijímané žiadne opatrenia. Z vyjadrenia riaditeľa školy vyplynulo, že autoevalváciu považoval za užitočný nástroj zvyšovania kvality práce ZŠ, aktuálne však systematické plánované sebahodnotenie škola nerealizovala.

Z dotazníkov zadaných učiteľom školy vyplynulo, že klíma školy je **otvorená**. Podrobné výsledky sú súčasťou *Prílohy č. 2*. Zistenia z dotazníka *Klíma* vcelku korelovali s výsledkami dotazníka so zameraním na *Wellbeing*, na ktorí odpovedali identickí PZ. Väčšina učiteľov (93,6 %) vyjadrila spoluzodpovednosť za činnosť školy a odporúčala by ju ako dobré pracovné miesto (93,5 %). V takmer rovnakom pomere (90,3 %) PZ uviedli, že sa do práce tešia a väčšina z nich (80,6 %) vyjadrila spokojnosť s výberom svojho - učiteľského povolania. Z uvedených zistení ďalej vyplynulo, že dve tretiny učiteľov považovalo opakované riešenie výchovných problémov žiakov (67,7 %) a pocit zodpovednosti za ich výchovno-vzdelávacie výsledky (64,5 %) za stresujúce, napriek tomu takmer polovica z nich (48,3 %) uviedla, že nepocítovala nadmernú záťaž vyplývajúcu z ich povolania ani negatívny vplyv uvedených skutočností na ich zdravie. Takmer všetci PZ (93,5 %) vyjadrili dôveru vo svoje edukačné schopnosti i v to, že na vyučovaní dokážu žiakov zaujať (90,3 %), formovať vlastný potenciál žiaka (90,0 %) i zabezpečiť dodržiavanie pravidiel správania sa (96,8 %). Všetci opýtaní respondenti potvrdili, že žiakom, ktorí niečomu

nerozumejú, poskytnú alternatívne vysvetlenie učiva. Ich odpovede nekorešponovali s vyjadreniami žiakov 5. - 9. ročníka v dotazníku, podľa ktorých učitelia iba v menšej miere cielene podporovali osvojovanie si a využívanie efektívnych stratégií vyučovania umožnením diskusie (57,7 %) a uplatňovanie individuálneho prístupu (67,9 %), poskytovanie možnosti na hodnotenie vlastnej práce potvrdila väčšina z nich, čo ale nebolo potvrdené zisteniami školských inšpektorov na hospitovaných hodinách. Podporné stimuly pre učenie sa každého žiaka boli uplatnené iba na menej ako tretine sledovaných hodín a priestor na sebahodnotenie žiaci takmer vôbec nemali. V anonymnom dotazníku na zisťovanie vzájomných vzťahov **medzi učiteľmi a žiakmi** (Graf 13) zadanom Štátnou školskou inšpekciou 78 žiakom 2. stupňa ZŠ takmer tri štvrtiny z nich uviedli, že učitelia im umožňujú podieľať sa na aktivitách, ktoré prispievajú k zlepšeniu práce školy, ale iba menej ako dve tretiny opýtaných potvrdilo, že učitelia, ktorí ich učia sú chápaní a tolerantní (61,6 %), komunikujú s učiteľmi o svojich problémoch (62,8 %) alebo že sa učitelia zaujímajú o ich koníčky (64,2 %). Viac ako tretine žiakov (38,5 %) však prekážal prístup niektorých učiteľov a ich nevhodné správanie (krik, ponižovanie, zosmiešňovanie) a takmer polovica žiakov (41,0 %) v dotazníku uviedla pocit nervozity, úzkosti alebo stresu na vyučovaní. Viac ako polovica žiakov (59,0 %) potvrdila obavu i z toho, že v škole dostanú zlú známku i napriek tomu, že boli dobre pripravení. Viac ako dve tretiny žiakov (69,3 %) v dotazníku uviedli, že ich baví, čo sa v škole učia a považovali to, o čom sa v škole učia za dôležité pre svoj ďalší život (70,5 %). Na výchovno-vzdelávaciu činnosť školy mali vplyv aj **vzťahy so zákonnými zástupcami žiakov**. Riaditeľ školy v rozhovore uviedol, že komunikácia s rodičmi najmä tých žiakov, ktorí pochádzajú z MRK/SZP je náročná, značne limitovaná najmä nezáujmom o výchovné a vzdelávacie výsledky ich detí, čo potvrdili aj všetci opýtaní učitelia menej úspešných žiakov (MÚŽ). Niektorí rodičia podľa jeho slov nereagujú ani na písomné predvolania zo strany školy. Z toho dôvodu sociálna pedagogička realizuje návštevy v domácom prostredí žiaka. Toto opatrenie je však podľa slov riaditeľa málo účinné, pretože jeho uplatnenie v praxi je z dôvodu nevhodného správania sa zákonného zástupcu žiaka, často nerealizovateľné. Systematické budovanie partnerských vzťahov so zákonnými zástupcami žiakov s akcentom na posilňovanie vzájomnej dôvery a spolupráce potvrdili iba menej ako dve tretiny opýtaných učiteľov (61,9 %) menej úspešných žiakov.

Graf 13 Vzťahy medzi žiakmi a učiteľmi z pohľadu žiakov

Zistenia z dotazníka týkajúceho sa bezpečnosti školského prostredia zadaného 68 žiakom 5. - 9. ročníka preukázali, že žiaci svoju školu za bezpečné prostredie nepovažovali. Väčšina opýtaných žiakov (92,7 %) uviedla, že prestávky radi trávili rozhovorom so spolužiakmi,

ale tretina z nich (35,2 %) považovala správanie sa svojich spolužiakov počas prestávok za vulgárne, agresívne. Viac ako polovica respondentov (57,3 %) potvrdila nevhodnosť správania sa niektorých žiakov aj počas vyučovania (vyrušovanie, nerešpektovanie pokynov učiteľa). Takmer tri štvrtiny žiakov (72,0 %) potvrdili, že učitelia dôsledne a spravodlivo riešili nevhodné správanie sa každého žiaka v súlade so školským poriadkom. Rešpektovanie každého žiaka potvrdili aj opýtaní členovia školského parlamentu. Negatívnym zistením z odpovedí v dotazníku bola skutočnosť, že *takmer tretina opýtaných (27,9 %) potvrdila šikanovanie svojej osoby najčastejšie počas prestávok buď v triede alebo mimo nej (chodba, jedáleň, toaleta), ale aj v triede počas vyučovania, či v areáli ZŠ (školský dvor). Žiaci o šikanovaní zväčša povedali kamarátom (17,6 %), rodičom (16,2 %), triednemu učiteľovi (14,7 %). Nikomu sa o šikanovaní nezdôverilo 7,4 % opýtaných žiakov. Pomoc spolužiakovi, ktorému niekto ubližoval potvrdila viac ako polovica žiackych respondentov (52,9 %). V rozpore s týmito zisteniami vyzneli vyjadrenia koordinátorky vo výchove a vzdelávaní i výchovnej poradkyne, kedy obe v riadenom rozhovore uviedli, že so žiakmi majú dobré, otvorené vzťahy a tí sa im v rozhovoroch zdôverujú so svojimi problémami (aj prostredníctvom schránky dôvery umiestnenej na hlavnom i EP). Opýtaní žiaci iba ojedinele (päťina respondentov) potvrdili záškoláctvo z dôvodu, že sa im nechcelo ísť do školy alebo z dôvodu strachu z učiteľa, či starších žiakov/spolužiakov. Avšak viac ako tretina (38,3 %) respondentov v dotazníku uviedla, že sú im neskoré príchody na vyučovanie zo strany učiteľov tolerované.*

V školskom roku 2023/2024 škola evidovala **52 MÚŽ** (40 na 1. stupni a 12 na 2. stupni; z nich 29 žiakov zo SZP a 11 so ZZ - z toho 1 v špeciálnej triede²³), ktorí boli hodnotení stupňom prospechu nedostatočný z 3 a viac vyučovacích predmetov. V školskom roku 2024/2025 opakuje ročník 48 z nich a 4 už kontrolovaný subjekt nenavštevovali²⁴. Z dôvodu **predčasného ukončenia povinnej školskej dochádzky** (PŠD) v nižšom ako 9. ročníku (31 žiakov²⁵ - všetci z MRK) alebo ukončenia dochádzky v kontrolovanej ZŠ v 9. ročníku a podľa riaditeľa školy údajne 22 z nich pokračovalo v ďalšom štúdiu na strednej škole²⁶ s možnosťou doplnenia si základného vzdelania. Kontrolovaný subjekt mal vypracovaný dokument *Školská stratégia znižovania školského neúspechu a podporné opatrenia pre žiakov v závislosti od výchovno-vzdelávacích potrieb žiakov*. Škola žiakov, ktorí boli na konci 1. polroka školského roka 2023/2024 z niektorého predmetu hodnotení stupňom nedostatočný zaradila na doučovanie. Táto forma podpory však bola vybraným žiakom navrhnutá bez komplexnej pedagogickej diagnostiky zameranej na zistenie a posúdenie celkovej úrovne ich rozvoja vrátane ich silných a slabých stránok. Stretnutia vyučujúcich so žiakmi boli vzhľadom na častú neprítomnosť učiteľov i žiakov v škole iba sporadické, čo znižovalo efektivitu navrhovaných pedagogických intervencií. Kontrolovaný subjekt nedokladoval realizovanie činností zameraných na dosahovanie stanovených vzdelávacích štandardov jednotlivých predmetov, v ktorých žiaci ohrození školským neúspechom mali ťažkosti, a nezabezpečil im s cieľom eliminovať riziko opakovania ročníka pomoc prostredníctvom adekvátnych PO. Napriek vysokému počtu MÚŽ škola do ich podpory nezapojila multidisciplinárne ŠPT a odborné činnosti podpornej úrovne 2. stupňa nerealizovala.

²³ v 8. ročníku;

²⁴ ukončili PŠD – 3 v 7. ročníku, 1 v 8. ročníku;

²⁵ 1 v 4. ročníku; 5 v 6. ročníku, 19 v 7. ročníku, 6 v 8. ročníku;

²⁶ 19 na Spojenej škole internátnej v Michalovciach a 3 na SOŠ dopravy a služieb, Strážske;

Analýza katalógových listov žiakov školy preukázala **vysoký počet opakovane neprospievajúcich žiakov**. V aktuálnom školskom roku z celkového počtu 557 žiakov školy 48 (8,6 %) opakovalo ročník (40 na 1. stupni – 11,5%, 8 na 2. stupni – 3,8 %), z toho 16 (14/2, z nich 4 žiaci so ZZ a 10 zo SZP) opakovalo aktuálny ročník štúdia opakovane. U 164 žiakov školy (29,4 %), z toho 71 na 1. stupni a 93 na 2. stupni, hrozí/je predpoklad, že 10. rok PŠD ukončia v nižšom ako 9. ročníku a nezískajú nižšie stredné vzdelanie. V **2. ročníku** zo 102 žiakov 2 žiaci plnia PŠD 4. rokom (obaja žiaci špeciálnej triedy), 1 žiak 5. rokom PŠD a 2 žiaci 6. rokom PŠD (obaja zo špeciálnej triedy). V **3. ročníku** z 85 žiakov 14 žiakov plnilo 5. rokom PŠD, 3 žiaci 6. rokom PŠD, 1 žiak 7. rokom PŠD a 1 žiak 8. rokom PŠD. Vo **4. ročníku** z 88 žiakov 21 žiakov plnilo 6. rokom PŠD, 21 žiakov 7. rokom PŠD, 4 žiaci 8. rokom PŠD a 1 žiačka 9. rokom PŠD. V **5. ročníku** z 55 žiakov 11 žiakov plnilo 7. rokom PŠD, 11 žiaci 8. rokom PŠD (z toho 1 žiak špeciálnej triedy), 1 žiak 9. rokom PŠD a 1 žiačka 10. rokom PŠD. V **6. ročníku** z 55 žiakov 12 žiaci plnili 8. rokom PŠD (z toho 4 žiaci v špeciálnej triede), 12 žiakov 9. rokom PŠD (3 žiaci zo špeciálnej triedy) a 5 žiaci 10. rokom PŠD (1 žiak špeciálnej triedy). V **7. ročníku** z 52 žiakov 26 žiaci plnili 9. rokom PŠD (z toho 7 žiaci v špeciálnej triede) a 9 žiaci 10. rokom PŠD. V **8. ročníku** z 32 žiakov 5 žiaci (všetci v špeciálnej triede) plnili 10. rokom PŠD.

Najviac MÚŽ škola za posledné roky vykazovala na oboch stupňoch vzdelávania z predmetov SJL, MAT a ANJ, navyše na 1. stupni aj z VLA, PVO a na 2. stupni z predmetov FYZ, BIO a DEJ. Príčiny neprospievania žiakov školskí inšpektori overovali dotazníkom zadaným 7 učiteľom, riadeným rozhovorom s riaditeľom školy a so 6 žiakmi ZŠ. Riaditeľ školy i takmer všetci opýtaní učitelia uviedli ako jednu z hlavných príčin školského neúspechu žiakov ich nepravidelnú školskú dochádzku, čo ale väčšina oslovených žiakov nepotvrdila. Za najčastejšie dôvody slabých vzdelávacích výsledkov žiakov riaditeľ kontrolovaného subjektu považoval rodinné prostredie, z ktorého žiaci pochádzajú i neovládanie slovenského jazyka, záškoláctvo, špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, nesprávne postoje k učeniu sa, rovnaký mód dochádzky, aký mali v škôlke (ktorú navštevovalo na základe výsledkov dotazníka pre MÚŽ iba 33,3 % opýtaných) a u žiakov v nižšom strednom vzdelávaní aj ich asociálne správanie a nezáujem o školu. Negatívne hodnotil aj nezáujem väčšiny zákonných zástupcov o vzdelanie svojich detí (najmä z EP), čo potvrdili všetci opýtaní učitelia, ale naopak s týmto vyjadrením nesúhlasila polovica oslovených MÚŽ. Väčšina opýtaných PZ uviedla, že proaktívne kontaktujú rodičov za účelom poskytnutia informácií o pokroku žiaka v učení, čo potvrdila aj väčšina opýtaných žiakov. Riaditeľ v rozhovore ďalej konštatoval, že z jeho pohľadu sú všetci PZ dostatočne didakticky pripravení a spôsobilí na vzdelávanie týchto žiakov, avšak vysoký počet opakovane neprospievajúcich žiakov bol v rozpore s týmito tvrdeniami. Systémové vzdelávanie PZ v oblasti školského neúspechu žiakov riaditeľ školy v minulom školskom roku nezabezpečil. Opýtaní učitelia uviedli ako najčastejšie formy podpory MÚŽ v edukačnom procese individuálny prístup a motivačné hodnotenie, s čím zväčša súhlasili aj žiaci. Vyučujúcimi proklamované diferencovanie úloh, rovesnícke učenie i formatívne hodnotenie potvrdili žiaci či zistenia školských inšpektorov počas kontroly iba v minimálnej miere. Pomoc PA na vyučovaní uvedenú všetkými PZ v dotazníku potvrdila iba tretina MÚŽ. V minimálnej miere (na 24 zo 78 hospitácií) bola jeho činnosť na hospitovaných hodinách zaznamenaná i školskými inšpektormi, aj to zväčša len prácou so žiakmi s MP či ŠVVP bez pomoci ostatným žiakom, vrátane MÚŽ. Pomoc a učenie sa so školským špeciálnym pedagógom pri zlých vzdelávacích výsledkoch potvrdilo iba 16,7 % opýtaných žiakov. Preferovanie frontálneho vyučovania pri zavádzaní nového učiva uvedené väčšinou PZ v dotazníku korešpondovalo so zisteniami školských inšpektorov, naopak využívanie tímových foriem vyučovania sa nezhodovalo so zisteniami z kontroly, keď bolo zaregistrované iba na tretine (37,2 %) hodín.

Škola v aktuálnom školskom roku poskytla PO spolu 108 žiakov, z nich 32 malo ZZ znevýhodnenie a 76 pochádzalo zo SZP. Najčastejšie poskytovaným PO bolo skvalitnenie podmienok výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP (76), poskytovanie výchovy a vzdelávania na základe úpravy cieľov, metód, foriem a prístupov vo výchove a vzdelávaní (31), činnosť na podporu predchádzania ukončenia školskej dochádzky v nižšom ako poslednom ročníku ZŠ (31), zabezpečenie pôsobenia PA v triede (21), špecializované kariérové poradenstvo (20), poskytovanie výchovy a vzdelávania na základe úpravy obsahu výchovy a vzdelávania (18), zabezpečenie činností na rozvoj pohybovej schopnosti, zmyslového vnímania, komunikačnej schopnosti, kognitívnej schopnosti, sociálno-komunikačných zručností, emocionality a sebaobsluhy (4), zabezpečenie doučovania alebo cieleného učenia na dosiahnutie najvyššieho individuálneho kognitívneho potenciálu dieťaťa alebo žiaka (3) a činnosť na podporu sociálneho zaradenia (1). Vyjadrenie k PO vypracovali na základe komplexnej diagnostiky odborní zamestnanci zariadenia PaP a rozsah ich pôsobenia odporúčali realizovať žiakom počas plnenia povinnej školskej dochádzky. PO boli poskytované **vyučujúcimi** najčastejšie v predmetoch SJL a cudzí jazyk, MAT, PVO, PRI, vlastiveda, a informatika (INF).

Kontrolovaná ZŠ realizovala rôzne školské i mimoškolské **aktivity**, o ktorých verejnosť informovala na svojom webovom sídle a prostredníctvom nástenných informačných tabúl v interiéri školy na hlavnom pracovisku. Na EP boli, podľa vyjadrenia riaditeľa školy a PZ aktivity pre žiakov realizované zväčša v budove, či areáli školy (výroba plagátov/Deň Zeme a pozdravov pre rodičov, starých rodičov, školský karneval, úprava okolia školy) a jej blízkom okolí (cvičenia v prírode). Verejnosť bola o týchto aktivitách informovaná cez žiakov prostredníctvom triednych učiteľov, nakoľko zriadená webová stránka EP, Mlynská 1, Michalovce nebola od školského roku 2020/2021 (obdobie covidu) doplnená žiadnymi informáciami a hlavná webová stránka školy tieto informácie neposkytovala. Škola žiakov zapájala do medzinárodných programov eTwinning a súťaží²⁷, vytvorila podmienky na mimoškolskú činnosť v 45 záujmových útvaroch zameraných hlavne na hudobné a pohybové aktivity a činnosti podporujúce tvorivosť. Organizovala exkurzie, výlety a spoločenské akcie. V rámci spolupráce s materskými školami učitelia I. stupňa realizovali prípravu žiakov predškolského veku v záujmových a vzdelávacích činnostiach počas celého školského roku. Podľa vyjadrenia riaditeľa ZŠ, zákonní zástupcovia žiakov z MRK na spoločné školské aktivity zväčša nereflektovali. Kurzy na získanie nižšieho stredného vzdelania škola neorganizovala.

Služby školy v rámci systému poradenstva a prevencie pre žiakov, ich zákonných zástupcov a pedagógov zabezpečovala **výchovná poradkyňa** (VP), ktorá kumulovane pôsobila aj v pozícii kariérového poradcu (KP) i ako školský špeciálny pedagóg na 50 % úväzok a koordinátorka ŠPT. Absolvovala vzdelávanie zamerané na kariérové poradenstvo. Pre výkon svojej činnosti mala zabezpečené potrebné priestorové (samostatná miestnosť) a materiálno-technické podmienky (vybavenie IKT s prístupom na internet). Znížený základný úväzok nemala. Ku kontrole predložila *Plán práce výchovného a kariérového poradcu* na školský rok 2024/2025, s rozpracovanými úlohami výchovného a kariérového poradenstva na aktuálny školský rok. Z dotazníka zadaného Štátnou školskou inšpekciou 24 žiakom 8. a 9. ročníka vyplynulo, že väčšina z nich vie, kto je v škole VP a o niečo menšia časť opýtaných potvrdila, že sa VP o problémy žiakov zaujíma. VP v riadenom rozhovore uviedla, že so žiakmi komunikovala zväčša individuálne alebo v skupinkách, skôr podľa potreby. Prekvapivé však bolo zistenie, že takmer

²⁷ Matematický Klokan - medzinárodné kolo/1. miesto; Ruské slovo - krajské kolo/2. miesto;

dve tretiny žiakov (62,5 %) podľa výsledku v dotazníku pomoc VP nepotrebovalo a 16,7 % opýtaných sa s VP nechcelo stretávať. V rámci výchovného poradenstva sa zúčastňovala na riešení výchovno-vzdelávacích problémov žiakov, o čom boli vedené písomné záznamy. Z nich prijaté opatrenia však boli vzhľadom k naďalej pretrvávajúcim problémom vo vzdelávaní i správaní sa MÚŽ neúčinné a málo efektívne. VP v riadenom rozhovore uviedla, že pri diagnostikovaní výchovno-vzdelávacích problémov žiakov spolupracovala s centrom poradenstva a prevencie (CPP), čo potvrdili viac ako dve tretiny žiakov (70,8 %), ale zabezpečenie účinnej odbornej metodologickej pomoci pre PZ a zákonných zástupcov, zápisnice zo zasadnutí poradných orgánov riaditeľa školy ani z triednych aktívov nepotvrdili. To korelovalo aj s odpoveďami takmer dvoch tretín žiakov (62,5 %), ktorí v dotazníku uviedli, že sa ich rodičia s VP nestretávajú alebo sa s ním nechcú stretnúť. Vo funkcii **kariérového poradcu** (KP) aktualizovala údaje v databáze Proforient, spolupracovala so zariadeniami poradenstva a prevencie (PaP), so strednými školami a realizovala poradenskú a informačnú činnosť pre všetkých žiakov, vrátane žiakov so ZZ, SZP, MRK. Toto tvrdenie sa nezhodovalo s tvrdením žiakov v dotazníku, kde tretina žiakov (33,3 %) uviedla, že KP nepozná a iba pätina (20,8 %) potvrdila stretnutie s ním. V riadenom rozhovore KP uviedla a v dotazníku potvrdila, že pre žiakov 9. ročníka zabezpečila diagnostiku týkajúcu sa ich kariérového vývoja zamestnancami PaP, čo potvrdila iba viac ako polovica žiakov (58,3 %) i to, že zákonní zástupcovia žiakov výber vhodnej školy s ňou ako KP nekonzultovali, čo žiaci svojimi odpoveďami v dotazníku potvrdili. Väčšina žiackych respondentov (91,7 %) uviedla, že sa ich rodičia s KP nestretli a výber ich školy nekonzultovali ani s triednym učiteľom. Výsledky anonymného dotazníka zadaného tým istým žiakom 8. a 9. ročníka potvrdili, že takmer všetci opýtaní žiaci (95,8 %) považovali výber strednej školy za dôležitý krok vo svojom živote. Väčšina z nich (87,5 %) považovala za dôležité mať takého učiteľa (KP) v škole. Prevenciu sociálno-patologických javov a šikanovanie na škole monitorovala **školská koordinátorka vo výchove a vzdelávaní** v kumulovanej funkcii odborného zamestnanca - sociálneho pedagóga. Mala vypracovaný *Plán práce koordinátora prevencie osobitne pre 1. a 2. stupeň ZŠ a Hodnotiacu správu 2023/2024*. Plán práce obsahoval ciele, úlohy a spôsoby ich realizácie, metódy a formy práce, návrh zapracovania prierezových tém do určitých vyučovacích predmetov (ETV, náboženstvo, VYV, TSV), odporúčané témy ranných komunitných kruhov a spôsoby spolupráce so zákonnými zástupcami žiakov a inými inštitúciami. Koordinátorka v minulom aj aktuálnom školskom roku realizovala rôzne preventívne aktivity²⁸ a besedy²⁹, ktorých témy vyberala nielen podľa plánu, ale aj na základe neformálneho pozorovania žiakov a avizovaných problémov triednymi učiteľmi. Koordinátorka tiež využívala možnosť spolupráce s externými organizáciami³⁰ a ich odborníkov prizývala na realizáciu jednorazových aj krátkodobých preventívnych aktivít³¹. V minulom školskom roku koordinátorka zadala žiakom depistážne dotazníky zamerané na adaptáciu prvákov a piatakov v školskom prostredí, šikanovanie,

²⁸ Školská dohoda „Stop šikanovaniu“, Zippyho kamaráti, Jablíčko a jeho kamaráti prevencia kriminality, mýty a fakty o drogách, práva dieťaťa, adaptačný program, bezpečne na sociálnej sieti, prevencia obchodovania s ľuďmi, prevencia násillia, zneužívania a týrania, záškoláctvo, vzťahy v triede;

²⁹ poruchy príjmu potravy, grooming, bezpečnosť v online priestore (aj pre rodičov);

³⁰ CPP Michalovce, ORPZ Michalovce;

³¹ Póla radí deťom, šikana a kyberšikana, Ja to dokážem, Ja a moje zdravie, Ako hravo zvládnuť konflikty, Ako si nenechať ubližovať, Dodržiavanie ľudských práv, rasizmus a extrémizmus, Aby nám v triede bolo dobre;

prevenciu konkrétnych závislostí (alkohol, fajčenie, drogy, nelátkové závislosti). Výsledky z nich preukázateľne vyhodnocovala a s výsledkami oboznamovala triedne kolektívy a triednych učiteľov, prijímala adekvátne opatrenia na elimináciu negatívnych zistení (beseda, rozhovory, stretnutie so zákonnými zástupcami žiakov v bežných triedach), avšak zápisnice zo zasadnutí pedagogickej rady informácie o realizovaných preventívnych aktivitách či opatrenia k zisteniam zo zadaných dotazníkov neobsahovali. Informácie o charaktere práce koordinátora sprostredkúvala prostredníctvom webovej stránky školy, násteniek a triednych aktívov.

Školská špeciálna pedagogička mala vypracovaný plán práce a na webovom sídle školy informácie o konzultačných hodinách. Analýza predloženej dokumentácie nepreukázala vyhľadávanie a identifikovanie zdrojov rizík u žiakov, poskytovanie špeciálnopedagogickej reedukácie a intervencie žiakom ani zabezpečenie poradenstva ich zákonným zástupcom. Nízka miera poskytovania odbornej a metodickej pomoci PZ školy mala negatívny vplyv na kvalitu vypracovania IVP žiakov i na ich praktické uplatňovanie v edukačnom procese. V škole pracoval **školský podporný tím**, ktorého zloženie a úlohy boli definované v ŠkVP. Jeho vedením poverená školská špeciálna pedagogička predložila formálne vypracovaný *Plán práce školského podporného tímu na školský rok 2024/2025* a záznamy zo stretnutí jeho členov. Analýza zápisníc nepreukázala realizáciu aktivít na tvorbu a posilnenie inkluzívneho prostredia (okrem činnosti sociálnej pedagogičky) a v ich obsahu absentovali aj informácie o poskytovaní poradenstva a podpory PZ školy i zákonným zástupcom žiakov. Činnosť **sociálneho pedagóga** bola cielene zameraná na prevenciu, intervenciu a poskytovanie poradenstva žiakom ohrozeným sociálno-patologickými javmi, žiakom zo SZP alebo inak znevýhodneným žiakom. Niektoré preventívne aktivity realizovala aj v rámci ranných kruhov a pri ich realizovaní aktívne spolupracovala aj s inými organizáciami. Žiakom pri prekonávaní bariér vo výchove a vzdelávaní pomáhali **pedagogickí asistenti**, ktorí svoju činnosť vykonávali v súlade s náplňou práce. Pomáhali žiakom so ZZ a zo SZP pri prekonávaní informačných, zdravotných, sociálnych a jazykových bariér. Ich práca na hospitovaných hodinách nebola vždy efektívna, absentovala aj koordinácia ich práce s vyučujúcim. V triedach so žiakmi zo SZP, ktorým škola prostredníctvom vyjadrenia riaditeľa školy poskytla PO na skvalitnenie podmienok výchovy a vzdelávania v plnom rozsahu, ich prítomnosť bola zaznamenaná ojedinele.

Riadenie školy bolo na málo vyhovujúcej úrovni.

PODMIENKY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Riaditeľ školy a jeho zástupkyne spĺňali **kvalifikačné predpoklady** a podmienky na výkon funkcie vedúceho pedagogického zamestnanca. Kvalifikačné predpoklady na výkon pracovnej činnosti v príslušnej kategórii a podkategórii PZ nespĺňali 3 učители v primárnom vzdelávaní, ktorí mali ukončené vysokoškolské vzdelanie 1. stupňa, aktuálne pokračovali v magisterskom študijnom programe. Celková odbornosť vyučovania bola zabezpečená na 79,1 % (1. stupeň/72,3 %; 2. stupeň/84,2 %; ŠT/90,1 %). Čiastočne neodborne boli na 1. stupni vyučované predmety SJL, ANJ (všetky na EP), MAT, PVO, PRI, VLA, PVC, PRV, HUV, VYV, TSV, úplne neodborne INF a ETV. Na 2. stupni boli čiastočne neodborne vyučované predmety SJL (v triedach so zameraním na PRV ho vyučovali učiteľky pre primárne vzdelávanie), ANJ, ETV, PRV, technika, HUV a VYV. Kontrolovaný subjekt sídlil v čiastočne zrekonštruovanej (budova s hlavným vstupom do ZŠ), priestorovo rozsiahlej dvojpodlažnej budove. Jeho súčasťou bolo EP, Mlynská 1, Michalovce, nachádzajúce sa priamo v rómskej osade a 2 vedľajšie budovy na hlavnom pracovisku (školská jedáleň a priestory na vzdelávanie žiakov 2. stupňa so zameraním na PRV). V rozľahlom oplotenom areáli hlavnej budovy ZŠ sa nachádzal školský dvor, školský pozemok, trávnaté ihrisko a bežecká dráha, vyžadujúca rekonštrukciu, jeho súčasťou bola i chátrajúca budova

bývanej kotolne. Prehliadkou priestorov bolo zistené, že kontrolovaný subjekt disponoval 30 kmeňovými triedami (18 na hlavnom pracovisku, 12 na EP - rôznej veľkosti a s rôznym vybavením). Z nich 12 (pre žiakov vzdelávaných podľa UP v bežnej triede) sa nachádzalo na prízemí a podlažiach hlavnej budovy, 4 ŠT pre žiakov s MP v bočnom trakte hlavnej budovy, ku ktorým viedol iný, ako hlavný vchod do budovy školy. Kmeňové triedy len pre žiakov z MRK, vzdelávajúcich sa podľa UP s vyučovaním PRV, sa nachádzali v samostatnej budove, ktorej súčasťou boli šatne (so špinavými a poškodenými stenami - diery v stene, drevenou lištou na zavesenie vrchného ošatenia žiakov, 1 kovovou skriňou, a s lavičkami na sedenie), sociálne zariadenia pre žiakov, školská kuchynka (nefunkčná), prechodová miestnosť (využívaná aj na vzdelávanie žiakov) a priestor vyčlenený pre PA. Šatne pre ostatných žiakov sa nachádzali v suteréne hlavnej budovy. Na EP bolo zriadených 12 kmeňových učebni pre žiakov z MRK (1 - 4), výdajná školská jedáleň a zborovňa pre učiteľov. Na chodbách sa nachádzali šatne i lavičky pre žiakov. Na EP nebola vybudovaná telocvičňa/cvičebňa, ani upravený školský dvor³² na vyučovanie TSV. Vybudovanú telocvičňu na hlavnom pracovisku žiaci z EP nevyužívali. Škola činnosť ŠKD na EP, údajne pre nezáujem rodičov, nezabezpečila. Kontrolovaná ZŠ mala v hlavnej budove zriadené odborné učebne (7) na vyučovanie predmetov SJL, ANJ, MAT, BIO, geografia, HUV, FYZ a CHE, počítačové učebne/2, tvorivú a školské dielne, relaxačnú miestnosť (SNOEZELEN) a herňu, vybudovanú telocvičňu a vyčlenené samostatné priestory pre manažment školy (riaditeľňa, kancelárie pre zástupkyne riaditeľa) a učiteľov (zborovňa, kabinety). Na chodbách sa nachádzali tematické nástenky a kresby, artefakty ľudovej kultúry, oddychové a relaxačné zóny s možnosťou športového využitia prestávok (stolný tenis), zrekonštruované sociálne zariadenia pre chlapcov a dievčatá. Priestranné triedy boli vybavené novým školským nábytkom, nachádzali sa v nich oddychové zóny a v triedach 1.-4. ročníka aj kútiky ČG. Školská knižnica bola zriadená v odbornej učebni SJL (zároveň aj kmeňová trieda). Stravovanie žiakov bolo zabezpečené v školskej jedálni a pre žiakov na hlavnom pracovisku bola v popoludňajších hodinách zabezpečená činnosť ŠKD. Na EP boli vytvorené menšie i väčšie kmeňové triedy, ktoré nie vždy kapacitne postačovali pre vzdelávanie žiakov. Vybavené boli novým školským nábytkom v dostatočnom množstve. Novovytvorené priestory z pôvodných tried (tzv. prechodová miestnosť), sa podľa informácií riaditeľa školy uvedených v rozhovore, využívali na hodiny INF a ANJ. Priestory na hlavnom pracovisku, v ktorých sa vzdelávali žiaci z MRK boli menšie, vybavené starým školským nábytkom, kapacitne nie vždy postačujúce pre daný počet žiakov v triede³³. Rovnako počet sociálnych zariadení v budove/2 nebol postačujúci pre počet žiakov (78), ktorí sa podľa údajov uvedených riaditeľom školy v čase inšpekcie v uvedenom priestore vzdelávali. Tieto priestory vykazovali podozrenie súvisiace s nedodržaním práva žiaka na výchovu a vzdelávanie v bezpečnom³⁴ a hygienicky vyhovujúcom prostredí³⁵ a neakceptovania princípu výchovy a vzdelávania týkajúceho sa zákazu všetkých foriem diskriminácie a segregácie na etnickom základe. Riaditeľ školy v priebehu priameho inšpekčného výkonu prevádzkový poriadok s rozhodnutím Regionálneho úradu verejného

³² trávnatá plochy s vybetónovanou časťou v oplotenom areáli školy;

³³ v 7. B sa vzdelávalo 28 žiakov, z nich 4 plnili PŠD mimo územia SR; počet školského nábytku v triede zodpovedal pre vzdelávanie 20 žiakov;

³⁴ odtoková rúra z pisoára nebola zabezpečená krytom, poškodené boli podlahy v triedach a kryty vypínačov, chýbali prahové lišty;

³⁵ opadané murivo zo stien - vonkajších, vnútorných, vlhké prostredie, nevyhovujúce osvetlenie;

zdravotníctva (RÚVZ) o povolení vzdelávania žiakov v uvedených priestoroch nepredložil. K dispozícii bol prevádzkový poriadok EP, Mlynská 1, Michalovce (bez rozhodnutia RÚVZ). V riadenom rozhovore uviedol, že vzdelávanie žiakov 2. stupňa z MRK v týchto priestoroch prebiehalo už pred jeho nástupom do funkcie (aktuálne začiatok 2. funkčného obdobia) a aj vzhľadom k ich skorému príchodu do školy (o 07:10 inou vstupnou bránou ako intaktní žiaci), bolo toto riešenie pre školu z hľadiska dodržania bezpečnosti najpriaznivejšie. Informoval tiež, že pri riešení správania sa žiakov participujú aj s členmi miestnej občianskej poriadkovej služby. Ich činnosť však nie vždy považoval za efektívnu. Ďalej školských inšpektorov informoval o tom, že títo žiaci sa majú možnosť vzdelávať aj v odborných učebniach, podľa vypracovaných rozvrhov hodín, čo ich kontrola preukázala, ale vykonané hospitácie v priebehu školskej inšpekcie v plnej miere nepotvrdili. V čase výkonu inšpekcie bolo z celkovo 15 hospitovaných hodín v 5.B, 6.B a 7.B 8 realizovaných v kmeňovej triede (SJL/3, ANJ/1, MAT/3, ETV/1), 2 v prechodovej miestnosti, (ANJ/1, ETV/1), 1 v odbornej učebni prírodovedných predmetov (CHE) a 2 v odbornej učebni geografie (DEJ), PRV bola vyučovaná v tvorivej dielni (1) a na školskom pozemku (1). Zo 17 hospitovaných hodín v triedach s UP pre bežné triedy (5., 6., 7., 8. a 9. A) boli iba 2 hodiny MAT realizované v kmeňovej učebni (5. A, 8. A). Ďalších 15 hodín (SJL/3, ANJ/3, MAT/2, FYZ/2, CHE/1, BIO/2, DEJ/2) učitelia uskutočnili v odborných učebniach vybavených dostatočným množstvom demonštračných pomôcok pre učiteľa i manipulačných pomôcok pre žiakov. Komparáciou výsledkov z uvedených faktov sa preukázalo, že žiaci vzdelávaní podľa UP pre triedy so zameraním na PRV sa v čase školskej inšpekcie učili v odborných učebniach v menšej miere ako žiaci vzdelávaní podľa UP pre bežné triedy, čím škola nezabezpečila právo žiaka na rovnoprávny prístup ku vzdelávaniu. Priestory hlavného i EP boli v čase vyučovania využívané podľa vypracovaných rozvrhov hodín a prevádzkových poriadkov. V čase mimo vyučovania v nich boli realizované voľnočasové a záujmové aktivity žiakov³⁶. Bezbariérový prístup do školy nebol vytvorený. Vybavenosť **učebnicami, pracovnými zošitmi, učebnými textami** v bežných triedach bola primeraná, avšak podľa vyjadrenia riaditeľa školy a špeciálnej pedagogičky škola nemala dostatok učebníc pre špeciálne triedy. Učebné priestory i jednotlivé odborné učebne v hlavnej budove boli vo vzťahu k obsahu vzdelávania primerane vybavené **učebnými pomôckami**³⁷, náradím a pracovným materiálom. Na EP bolo vybavenie učebnými pomôckami menej postačujúce (nástenné obrazy k jednotlivým predmetom) alebo zastarané, najčastejšie vyhotovené svojpomocne učiteľmi. Vybavenie školy kompenzačnými pomôckami bolo nepostačujúce. Učitelia mali k dispozícii osobné/školské notebooky. Dostatok funkčnej digitálnej techniky (interaktívna tabuľa, prenosný LCD dotykový displej, projektory pripravené na pripojenie notebookov s premietaním na klasickú tabuľu) s výkonným pripojením na internet mali k dispozícii len učitelia na hlavnom pracovisku v niektorých klasických triedach³⁸ alebo odborných učebniach³⁹. Na EP bolo vybavenie IKT nefunkčné. Zistenia školských inšpektorov z hospitácií potvrdili zmysluplné využívanie vhodných učebných pomôcok, špeciálne

³⁶ počítačový krúžok v učebni informatiky, prírodovedný krúžok, hudobný krúžok, školské súťaže - Matematický klokan, Šaliensky Matko a iné;

³⁷ tulivaky na ranné kruhy, počítadlá na hodiny MAT, kartičky so slovnými druhmi a vybranými slovami na hodiny SJL, lupy, puzzle, antistresové pomôcky;

³⁸ 1.A, 1.B, 2.A, 2.B;

³⁹ odborné učebne pre predmety MAT, BIO, GEO.

kompenzačné pomôcky však boli použité v procese vzdelávania iba ojedinele⁴⁰. Efektívne využívanie dostupnej funkčnej digitálnej techniky realizované hospitácie nepreukázali, vyučujúci IKT využili len na 12,8 % sledovaných hodín.

Vydaný **školský poriadok** upravoval práva a povinnosti žiakov, zásady ich správania sa, základné práva a povinnosti učiteľov. Bol prerokovaný v pedagogickej rade a rade školy, absentovalo prerokovanie v školskom parlamente. Pre žiakov, ich zákonných zástupcov a pedagógov bol zverejnený v priestore každej triedy, na chodbe školy a v elektronickej podobe aj na webovom sídle ZŠ. S jeho obsahom boli oboznámení všetci žiaci a učitelia na začiatku školského roka a zákonní zástupcovia na triednom aktíve. V školskom poriadku neboli deklarované práva a povinnosti zákonných zástupcov, pravidlá vzájomných vzťahov medzi žiakmi, pedagogickými zamestnancami a ďalšími zamestnancami školy a podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov, ich ochrany pred sociálno-patologickými javmi, diskrimináciou a násilím v zmysle aktuálnej Smernice č. 36/2018 k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach. V dotazníku zameranom na bezpečnosť školského prostredia takmer všetci respondenti uviedli (92,65 %), že učitelia s nimi o pravidlách správania sa diskutovali.

Ustanovený **školský parlament** (ŠkP) mal vypracovaný a riaditeľom školy schválený štatút. Pri svojej činnosti sa riadil plánom, schádzal sa jedenkrát mesačne a pracoval pod dohľadom vedením školy určených 2 koordinátorov, čo potvrdili aj zápisnice zo zasadnutí, v ktorých ale absentovala personalizácia plánovaných aktivít. Jeho členmi boli volení zástupcovia jednotlivých tried 5. – 9. ročníka. Informácie o jeho zložení a činnosti na webovej stránke školy absentovali. Z dotazníka pre členov ŠkP (10), zadaného Štátnou školskou inšpekciou vyplynulo, že všetci vnímali svoje zvolenie ako prejav dôvery spolužiakov. Zároveň uviedli, že vedenie školy akceptuje nimi navrhované aktivity a rovnako podnety na zlepšenie činnosti školy, čo však nekorelovalo so zistením, že školský poriadok nebol v ŠkP prerokovaný a schválený.

V školskom roku 2023/2024 škola zaznamenala 108 165 ospravedlnených (priemer na žiaka 199,94) a 41 979 neospravedlnených vymeškaných hodín (priemer na žiaka 77,60). Žiaci so ZZ vymeškali 29 094 hodín (priemer na žiaka 330,61), z nich 9 960 bolo neospravedlnených (priemer na žiaka 113,18). Na posilnenie disciplíny za porušenie školského poriadku bolo uložených 16 výchovných opatrení. Žiakom udelili 37 pochvál. Zníženú známku zo správania malo **245 žiakov** (43,98 %) prevažne za opakované porušovanie školského poriadku, neslušné správanie sa voči žiakom a učiteľom. Škola zaslala spolu 598 oznámení príslušnému orgánu štátnej správy a obci o žiakoch, ktorí neospravedlnene vymeškali viac ako 15 vyučovacích hodín. Spätnú odpoveď o riešení problémov ZŠ od uvedených orgánov dostala v 56 prípadoch. Zástupcovia vedenia kontrolovaného subjektu v riadenom rozhovore uviedli, že príslušné orgány štátnej správy sa otázkou záškoláctva žiakov začali intenzívnejšie zaoberať až nedávno. Podľa nich boli opatrenia zo strany školy (upozornenie na nedbalú školskú dochádzku, predvolanie zákonného zástupcu žiaka do školy), bez súčinnosti ďalších štátnych orgánov aj vzhľadom k pretrvávajúcim problémom so záškoláctvom málo účinné.

Pri **organizácii vyučovania** škola nepostupovala v súlade s platnými právnymi predpismi. Po prerokovaní v pedagogickej rade schválil riaditeľ školy rozvrh hodín 2. D triedy, ktorý nekorešpondoval s UP školy. Exkurzie, kurzy, školské výlety a pobyt žiakov v škole v prírode boli organizované v súlade so ŠkVP. Dokumentácia súvisiaca s inými súčasťami výchovno-vzdelávacieho procesu (exkurzie, turistické vychádzky, výlety, súťaže, plavecký a lyžiarsky

⁴⁰ SJL - pomocné tabuľky s predpísanými písmenkami pre žiaka s MP, vzorové slová, obrázkový materiál s abecedou resp. vzorovými slovami, ANJ - pomocný zoznam slov na dopĺňanie do textu;

výcvik) obsahovali všetky potrebné náležitosti. Zahŕňali schválené organizačné zabezpečenie hromadnej školskej akcie, informované súhlasy zákonných zástupcov žiakov (písomné i elektronické) a písomné záznamy o poučení o **bezpečnosti a ochrane zdravia**.

Podmienky výchovy a vzdelávania boli na priemernej úrovni.

2 ZÁVERY

PROCES VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Proces výchovy a vzdelávania bol posudzovaný na základe činnosti a výkonov žiakov so zreteľom na rozvoj ich jednotlivých kompetencií. Žiaci sa v priebehu edukácie nie v plnej miere spolupodieľali na vytváraní podnetného prostredia a nie vždy prispievali k pozitívnej pracovnej klíme. Ich vzájomná komunikácia s učiteľom a so spolužiakmi nebola často efektívna a podnetná. Úroveň rozvíjania poznávacích kompetencií negatívne ovplyvňovalo dominantné zaraďovanie úloh na zapamätanie a porozumenie (nižšie myšlienkové procesy) i elementárnu aplikáciu. Slabou stránkou vyučovania bolo rozvíjanie občianskych kompetencií najmä z dôvodu neumožnenia jednotlivcom zdôvodniť svoj názor a sociálnych kompetencií z dôvodu nezaraďovania tímových foriem edukácie. Nedostatky v činnosti vyučujúcich boli pozorované v stanovení cieľa vyučovacej hodiny s absentujúcou jasne zadanou normou činnosti žiakov a priebežného i celkového hodnotenia výsledkov žiakov, čo negatívne ovplyvňovalo schopnosť efektívneho hodnotenia edukačného procesu, vlastného učebného pokroku, či výkonu spolužiakov. Zlepšenie si vyžaduje využívanie efektívnych stratégií vyučovania, poskytovanie podporných stimulov pre každého jednotlivca, zmysluplné využívanie IKT a zabezpečenie názornosti vyučovania prostredníctvom primeraných, inovatívnych, manipulačných učebných pomôcok pre všetkých žiakov.

Oblasti vyžadujúce zlepšenie

- rozvíjanie poznávacích kompetencií žiakov zameraných na vyššie myšlienkové procesy;
- rozvíjanie hodnotiacich a sebahodnotiacich kompetencií žiakov,
- rozvíjanie občianskych kompetencií najmä poskytnutím priestoru na rozvoj argumentačných zručností i aktívneho počúvania žiakov;
- zaraďovanie kooperatívnych foriem vyučovania;
- poskytovanie účinných podporných stimulov pre učenie sa každého žiaka;
- podporovanie rozvíjania IKT zručností žiakov účelným a zmysluplným využívaním IKT.

Učenie sa žiakov v primárnom i v nižšom strednom vzdelávaní bolo na málo vyhovujúcej úrovni.

RIADENIE ŠKOLY

Škola mala vypracovaný **školský vzdelávací program** (ŠkVP) s mottom „*Škola, kde má svoje miesto a hodnotu každý.*“ Základný dokument školy bol prehľadný, zrozumiteľný, aktualizovaný a bol *vypracovaný v súlade so ŠVP*. Škola pri vzdelávaní žiakov v primárnom vzdelávaní a pri edukácii žiakov s mentálnym postihnutím v špeciálnej triede nerešpektovala poznámky k učebnému plánu v oblasti delenia tried na skupiny, v ŠT nevypracovala vlastné poznámky súvisiace s organizáciou vyučovania a nerozpracovala UO predmetov pre jednotlivé ročníky špeciálnej triedy v rozsahu stanovenom obsahovým štandardom príslušného variantu ŠVP. Oblasť pedagogického riadenia nebola v plnej miere realizovaná podľa aktuálne platných právnych noriem. Vedenie pedagogickej a ďalšej dokumentácie vykazovalo nedostatky predovšetkým pri vypracovaní rozvrhu hodín, v agende žiakov so ŠVVP (korektné zaznamenávanie údajov žiaka so ŠVVP, vypracovanie individuálneho vzdelávacieho programu aj s ohľadom na poskytovanie podporných opatrení a hodnotení diktátu žiaka s VPU). Úroveň riadenia školy znižovala aj málo efektívna činnosť metodických orgánov a ich málo organizovaná

spolupráca najmä na primárnom stupni vzdelávania (MZ pre bežné triedy a MZ pre triedy so zameraním na PRV). Pedagogickí zamestnanci realizovali vzdelávanie podľa plánu profesijného rozvoja na aktuálny školský rok, ale učitelia nadobudnuté zručnosti do edukačného procesu neimplementovali, čo malo negatívny dopad na jeho kvalitu a vytváranie podmienok pre inkluzívne vzdelávanie všetkých žiakov. Úroveň oblasti riadenia znižoval nefunkčný a málo efektívny vnútorný systém kontroly vo všetkých jeho komponentoch – žiak (ŠVVP, MRK), PZ, škola. *Vedúci pedagogickí zamestnanci boli pri monitorovaní a dôslednom vyhodnocovaní všetkých dôležitých oblastí vzdelávania a riadenia školy málo iniciatívni a málo systematickí. Nie vždy postupovali v súlade s aktuálnymi právnymi predpismi.* Pozitívom bola otvorená klíma a dobré vzájomné vzťahy medzi učiteľmi, avšak podnetné prostredie pre MÚŽ, ktorým hrozilo predčasné vypadnutie zo školského systému ZŠ v potrebnej miere nevytvorila. *Negatívnym zistením bola skutočnosť, že žiaci školu nepovažovali za bezpečné prostredie.* Úroveň edukačného procesu do značnej miery ovplyvňovala formálna činnosť školského podporného tímu a neposkytovanie efektívnych podporných stimulov pre učenie sa každého žiaka v dostatočnej miere. *Nedostatky sa vyskytli aj v oblasti poskytovania služieb školy v súvislosti so zabezpečením funkčného a efektívneho systému výchovného poradenstva súvisiace aj so skutočnosťou, že ich vykonávanie škola zabezpečila učiteľom pôsobiacim v kumulovanej pozícii VP, KP, špeciálneho pedagóga a koordinátora školského podporného tímu.*

Riadenie školy bolo na málo vyhovujúcej úrovni.

PODMIENKY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Kvalita podmienok výchovy a vzdelávania v čase výkonu komplexnej inšpekcie bola negatívne ovplyvnená nepostačujúcimi a nevhodne využívanými priestormi hlavného pracoviska pre vzdelávanie žiakov z MRK. Ich vzdelávanie prebiehalo segregovane, v kapacitne nepostačujúcich a hygienicky nevyhovujúcich priestoroch, rozdielných v porovnaní s priestormi ostatných vzdelávaných žiakov. Škola neopodstatneným priestorovým vylúčením a nezabezpečením vzdelávania žiakov z MRK spoločne v triedach s majoritou nevytvorila podmienky na inkluzívne vzdelávanie žiakov. Odbornosť vyučovania bola zabezpečená na 79,1 %. *Kvalifikačné predpoklady na výkon pracovnej činnosti v príslušnej kategórii a podkategórii nespĺňali 3 PZ. Priestorové a materiálno-technické podmienky neumožňovali kontrolovanému subjektu naplňať edukačné ciele stanovené ŠkVP, najmä pre žiakov vzdelávajúcich sa v samostatnom trakte hlavného pracoviska a na EP, vzhľadom k priestoru a materiálno-technickému zabezpečeniu v predmete telesná a športová výchova.* Počet neodborne vyučovaných predmetov negatívne ovplyvnil kvalitu výchovy a vzdelávania žiakov v jednotlivých predmetoch primárneho a nižšieho sekundárneho vzdelávania. Zlepšenie si vyžaduje dôsledné vypracovanie školského poriadku a jeho prerokovanie v školskom parlamente.

Podmienky výchovy a vzdelávania boli na priemernej úrovni.

V kontrolovanom subjekte bola vykonaná komplexná inšpekcia v školskom roku 2015/2016. Porovnanie zistení preukázalo, že *úroveň učenie sa žiakov a úroveň riadenia sa znížila z priemernej úrovne na málo vyhovujúcu úroveň.* Podmienky výchovy a vzdelávania ostali nezmenené – *na priemernej úrovni.* Na nevytvorenie podmienok pre vzdelávanie žiakov formou školskej inklúzie bol kontrolovaný subjekt upovedomený už pri výkone komplexnej inšpekcie v školskom roku 2015/2016.

Školská inšpekcia na hodnotenie škôl/školských zariadení používa tieto hodnotiace výrazy:

veľmi dobrý	výrazná prevaha pozitív, drobné formálne nedostatky, mimoriadna úroveň
--------------------	--

dobrý	prevaha pozitív, formálne, menej významné vecné nedostatky, nadpriemerná úroveň
priemerný	vyrovnanosť pozitív a negatív, priemerná úroveň
málo vyhovujúci	prevaha negatív, výrazné nedostatky, citeľne slabé miesta, podpriemerná úroveň
nevyhovujúci	výrazná prevaha negatív, zásadné nedostatky ohrozujúce priebeh výchovy a vzdelávania

otvorená klíma školy

je charakterizovaná vzájomnou dôverou v učiteľskom zbore, súdržnosťou kolektívu, angažovanosťou učiteľov, demokratickým štýlom riadenia školy, pričom systém riadenia je pevný a stabilný

uzavretá klíma školy

je charakteristická nedôverou medzi učiteľmi a ich slabou angažovanosťou; v riadení školy je cítiť formalizmus, riaditeľ si udržiava odstup, chod školy a smerovanie školy sú učiteľom nejasné

Zistilo sa porušenie všeobecne záväzných právnych a interných predpisov:

1. § 3 písm. f) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*neakceptovanie princípu výchovy a vzdelávania týkajúceho sa zákazu všetkých foriem diskriminácie a segregácie*);
2. § 7 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*neakceptovanie poznámok k RUP a nedelenie žiakov na skupiny na hodinách anglického jazyka v primárnom vzdelávaní; nedelenie žiakov špeciálnych tried na hodinách pracovného vyučovania na skupiny; nevypracovanie vlastných poznámok upravujúcich organizáciu vyučovania*);
3. § 7a ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*IVP neobsahoval podporné opatrenia a úpravy jednotlivých častí ŠkVP podľa individuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiakov*);
4. § 9 ods. 6 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*nerozpracovanie obsahových štandardov do ročníkov podľa UP ŠkVP v špeciálnych triedach*);
5. § 131 ods. 2 písm. a), b) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*nerealizovanie pedagogickej diagnostiky a pedagogickej intervencie*);
6. § 131 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*nerealizovanie činnosti podpornej úrovne 2. stupňa*);
7. § 144 ods. 1 písm. a), e), i), p) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*nezabezpečenie práva žiaka na rovnoprávny prístup ku vzdelávaniu; práva na inkluzívne vzdelávanie; práva na výchovu a vzdelávanie v bezpečnom a hygienicky vyhovujúcom prostredí a na poskytovanie podporných opatrení*);
8. § 144 ods. 2 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*nezabezpečenie práva žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami na výchovu a vzdelávanie*

- s využitím špecifických foriem a metód, ktoré zodpovedajú jeho potrebám, a na vytvorenie nevyhnutných podmienok, ktoré túto výchovu a vzdelávanie umožňujú);*
9. § 144 ods. 2 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v nadväznosti na bod 11 prílohy č. 2 Metodického pokynu 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy (*hodnotenie diktátu zo SJL u žiaka s vývinovými poruchami učenia známku*);
 10. § 144 ods. 6 písm. d) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*nezabezpečenie práva zákonného zástupcu žiaka na poskytnutie poradenských služieb vo výchove a vzdelávaní svojho dieťaťa*);
 11. § 153 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*vydanie školského poriadku bez jeho prerokovania v školskom parlamente*);
 12. § 153 ods. 1 zákona písm. a) a c) č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*školský poriadok neupravoval podrobnosti o výkone práv a povinností zákonných zástupcov žiakov, pravidlá vzájomných vzťahov a podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a žiakov a ich ochrany pred sociálno-patologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím*);
 13. § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a o odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (*nesplňanie vyžadovaného stupňa vzdelania pre učiteľa základnej školy u 3 učiteľov*);
 14. § 7 ods. 1 vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 223/2022 Z. z. o základnej škole (*neposkytnutie kópie IVP zákonnému zástupcovi žiaka*);
 15. § 2 ods. 4 vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 223/2022 o základnej škole (*nevypracovanie rozvrhu hodín 2. D triedy podľa učebného plánu školy*);
 16. čl. 4a ods. 1 písm. b) a c) Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy v nadväznosti na § 145a zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*klasifikovanie žiakov stupňom prospechu nedostatočný bez analýzy príčin ich školského neúspechu, bez pedagogickej diagnostiky a nastavenia adekvátnych podporných opatrení potrebných na plnohodnotné zapájanie sa žiaka do výchovy a vzdelávania*).

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. odporúča

- vypracovať a aplikovať kompenzačný, rozvojový alebo stimulačný program zameraný na zlepšenie výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov;
- zabezpečiť pre žiakov SZP/MRK v 1. ročníku pedagogického asistenta;
- preukázateľne informovať zákonných zástupcov žiaka o ponuke predmetov v 7. ročníku ako alternatíve k 2 hodinám cudzieho jazyka;
- zabezpečiť korektné vedenie pedagogickej dokumentácie;
- monitorovať a pravidelne vyhodnocovať mieru uplatňovania a dopad získaných profesijných kompetencií PZ na kvalitu výchovno-vzdelávacieho procesu;

- zvýšiť podiel MO pri implementácii poznatkov PZ z absolvovaných vzdelávaní formou otvorených hodín a vzájomných hospitácií spoločne na hlavnom i EP;
- hospitačnú činnosť zamerať na sledovanie úrovne rozvíjania poznávacích, občianskych, sociálnych kompetencií a kompetencií k celoživotnému učeniu sa žiakov, zistenia z hospitácií analyzovať a zovšeobecňovať na zasadnutí pedagogickej rady, i nedostatkom prijímať opatrenia a ich plnenie preukázateľne kontrolovať;
- realizovať autoevalvačné procesy školy s cieľom skvalitniť proces a výsledky vzdelávania;
- zabezpečiť vzdelávanie PZ v oblasti školského neúspechu žiakov;
- zefektívniť systém poradenstva a prevencie delimitáciou pozícií pre jednotlivé oblasti;
- oboznámiť PZ so zisteniami z pravidelného monitoringu správania sa žiakov, prijatými opatreniami na odstránenie nedostatkov a vykonávať ich následnú kontrolu;
- zabezpečiť zefektívnenie práce školského podporného tímu so zreteľom na podporu inkluzívneho vzdelávania žiakov, vrátane zvýšenia miery využívania podporných stimulov pre optimalizáciu učebnej záťaže žiakov so ŠVVP v edukačnom procese;
- doplniť fond učebných pomôcok a sfunkčniť digitálnu techniku na EP;
- zabezpečiť na vyučovanie predmetu telesná a športová výchova priestorové a MTZ podmienky v súlade s normatívom ŠVP;
- aktualizovať školský poriadok o dodatok s názvom: Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní a zverejniť jeho aktualizovanú verziu na verejne prístupnom mieste do 3 mesiacov od 1. decembra 2024;
- vypracovať Plán uplatňovania štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní do konca septembra 2025.

2. **ukladá kontrolovanému** subjektu v lehote do 15. 12. 2024 **prijatť konkrétne opatrenia** na odstránenie zistených nedostatkov týkajúcich sa *delenia tried na skupiny v predmete ANJ v triedach primárneho vzdelávania a v špeciálnych triedach v predmete pracovné vyučovanie; vypracovania poznámok k UP a rozpracovania obsahových štandardov v ŠT, vypracovania IVP, nerealizovania pedagogickej diagnostiky a pedagogickej intervencie; nerealizovania činnosti podpornej úrovne 2. stupňa; hodnotenia žiaka s vývinovými poruchami učenia; nespĺňania vyžadovaného stupňa vzdelania pre učiteľa základnej školy 3 PZ; nezabezpečenia práva žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami na výchovu a vzdelávanie s využitím špecifických foriem a metód, ktoré zodpovedajú jeho potrebám a na vytvorenie nevyhnutných podmienok, ktoré túto výchovu umožňujú; nezabezpečenia práva žiaka na rovnoprávny prístup ku vzdelávaniu, práva na inkluzívne vzdelávanie, práva na výchovu a vzdelávanie v bezpečnom a hygienicky vyhovujúcom prostredí a na poskytovanie podporných opatrení; nezabezpečenia práva zákonného zástupcu žiaka na poskytnutie poradenských služieb vo výchove a vzdelávaní svojho dieťaťa; neakceptovania princípu výchovy a vzdelávania týkajúceho sa zákazu všetkých foriem diskriminácie a segregácie; vydania školského poriadku bez jeho prerokovania v školskom parlamente; nevypracovania rozvrhu hodín a nezabezpečenia vzdelávania 2. D triedy podľa UP školy; klasifikovania žiakov stupňom prospechu nedostatočný bez analýzy príčin ich školského neúspechu, bez pedagogickej diagnostiky a nastavenia adekvátnych podporných opatrení a predložitiť ich Školskému inšpekčnému centru Košice s uvedenými termínmi splnenia a menami zodpovedných zamestnancov.*

Správu o splnení prijatých a uložených opatrení na odstránenie nedostatkov a ich príčin súvisiacich s *nerealizovaním pedagogickej diagnostiky, pedagogickej intervencie a činnosti podpornej úrovne 2. stupňa; nezabezpečením práva žiaka so ŠVVP na výchovu a vzdelávanie s využitím špecifických foriem a metód, ktoré zodpovedajú jeho potrebám a na vytvorenie nevyhnutných podmienok, ktoré túto výchovu umožňujú; nezabezpečením práva žiaka na rovnoprávny prístup ku vzdelávaniu, práva na inkluzívne vzdelávanie, práva na výchovu a vzdelávanie v bezpečnom a hygienicky vyhovujúcom prostredí a na poskytovanie podporných opatrení; nezabezpečením práva zákonného zástupcu žiaka na poskytnutie poradenských služieb vo výchove a vzdelávaní svojho dieťaťa; neakceptovaním princípu výchovy a vzdelávania týkajúceho sa zákazu všetkých foriem diskriminácie a segregácie; predložiť Školskému inšpekčnému centru Košice v termíne do 28. 02. 2025.*

Správu o splnení prijatých a uložených opatrení na odstránenie nedostatkov a ich príčin súvisiacich s ostatnými vyššie uvedenými nedostatkami predložiť Školskému inšpekčnému centru Košice v termíne do 30. 09. 2025.

Štátna školská inšpekcia zaslala upozornenie na nerešpektovanie princípu výchovy a vzdelávania týkajúceho sa zákazu všetkých foriem diskriminácie a obzvlášť segregácie na základe etnickej príslušnosti žiakov podľa § 3 písm. d) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v Základnej škole, Moskovská 1, Michalovce týmto orgánom: Ministerstvo školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR; Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity; Slovenské národné stredisko pre ľudské práva; Poradňa pre občianske a ľudské práva; Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Michalovciach; Mesto Michalovce – zriaďovateľ školy.

PÍ SOMNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII

1. ŠkVP s mottom „Škola, kde má svoje miesto a hodnotu každý“ a prílohami
2. Správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy za školský rok 2023/2024
3. zápisnice z rokovaní pedagogickej rady;
4. Plán profesijného rozvoja školy na obdobie 2023/2024 – 2026/2027
5. triedne knihy
6. triedne výkazy/katalógové listy žiakov
7. rozvrh hodín tried a pedagogických asistentov
8. rozhodnutie vydané riaditeľom školy;
9. školský poriadok
10. prevádzkový poriadok EP
11. zápisnice zo zasadnutí triednych aktívov
12. dokumentácia z kontrolnej činnosti/hospitačné záznamy
13. Plán práce výchovného a kariérového poradcu
14. Plán vnútornej školskej kontroly
15. Plán práce koordinátora prevencie osobitne pre 1. a 2. stupeň ZŠ
16. dokumentácia MO; zápisnice zo zasadnutí MZ a PK
17. dokumentácia žiakov so ŠVVP
18. písomná žiadosť o poskytnutie podporných opatrení, vyjadrenie na účel poskytnutia podporného opatrenia, vyjadrenie riaditeľa školy k poskytnutiu podporného opatrenia;
19. záznamy o práci v záujmovom útvare
20. Školská stratégia znižovania školského neúspechu a podporné opatrenia pre žiakov v závislosti od výchovno-vzdelávacích potrieb žiakov

- 21. dokumentácia školského špeciálneho pedagóga; sociálnej pedagogičky a školského podporného tímu
- 22. doklady o vzdelaní pedagogických a odborných zamestnancov
- 23. dokumentácia školského parlamentu
- 24. organizačné zabezpečenie exkurzií, súťaží a školských výletov

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovila:

Školská inšpektorka: PaedDr. Viktória Jakúbeková

Dňa: 20. 11. 2024

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

- a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Košice:
PaedDr. Viktória Jakúbeková
- b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:
PaedDr. Marek Novák

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 28. 11. 2024 v Michalovciach:

- a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Košice:

PaedDr. Viktória Jakúbeková

- b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

PaedDr. Marek Novák

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú (vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 dní pracovných od prerokovania):

PaedDr. Marek Novák, riaditeľ školy

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

PaedDr. Viktória Jakúbeková, školská inšpektorka

3 PRÍLOHY

- 1. Údaje o škole (graf)
- 2. Klíma školy (graf)

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti